

**Sprawozdanie z działalności
Centrum Usług Społecznych w Milanówku
za 2023 rok**

Milanówek, marzec 2024r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Schemat organizacyjny i zadania Centrum Usług Społecznej w Milanówku.....	4
2. Kadra Centrum Usług Społecznych w Milanówku	5
3. Plan i wykonanie budżetu	6
4. Świadczenia z pomocy społecznej	8
5. Pomoc pozamaterialna.....	12
5.1. Pomoc w zapewnieniu ciepłego posiłku.....	12
5.2. Usługi społeczne, w tym usługi opiekuńcze:.....	12
5.3. Sprawienie pogrzebu.....	15
5.4. Zapewnienie opału -węгля na zimę	15
5.5. Praca socjalna	15
5.6. Kontrakty socjalne.	17
5.7. Wywiady środowiskowe i zaświadczenia	17
5.8. Poradnictwo specjalistyczne (terapeutyczne, psychologiczne, prawne).....	17
6. Charakterystyka świadczeniobiorców.....	18
7. Pomoc dla rodzin wielodzietnych.....	22
8. Inne formy pomocy finansowej na rzecz dziecka i rodziny.....	22
8.1. Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne	22
8.2. Świadczenia alimentacyjne.....	23
8.3. Dodatek mieszkaniowy	23
8.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.....	24
8.6. Dodatek elektryczny.....	24
8.7. Opieka zdrowotna	24
9. Przyczyny korzystania z pomocy (analiza wybranych dysfunkcji).	25
10. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z działaniami wojennymi na terytorium tego państwa.....	29
11. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w roku 2023.	30
12. Sprawozdanie z monitorowania realizacji Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów w Mieście Milanówek na lata 2022-2024	35
13. Sprawozdanie z realizacji zadań gminnych określonych w Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla powiatu grodzkiego na lata 2023-2027.....	45
15. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Milanówek na lata 2021-2025	48
16. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Usług Społecznych Gminy Milanówek na lata 2021-2023.....	48
17. Projekty europejskie i pozyskiwanie środków zewnętrznych.	48
18. Aktywizacja środowiska lokalnego, współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi służbami i instytucjami oraz firmami w zakresie realizacji zadań statutowych.....	52
Podsumowanie i rekomendacje.....	55

Wstęp

Centrum Usług Społecznych w Milanówku powstało 1 sierpnia 2021 roku z przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej. Przekształcenie instytucji odbyło się poprzez uczestnictwo w pilotażowym projekcie realizowanym do 31 września 2023 roku przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

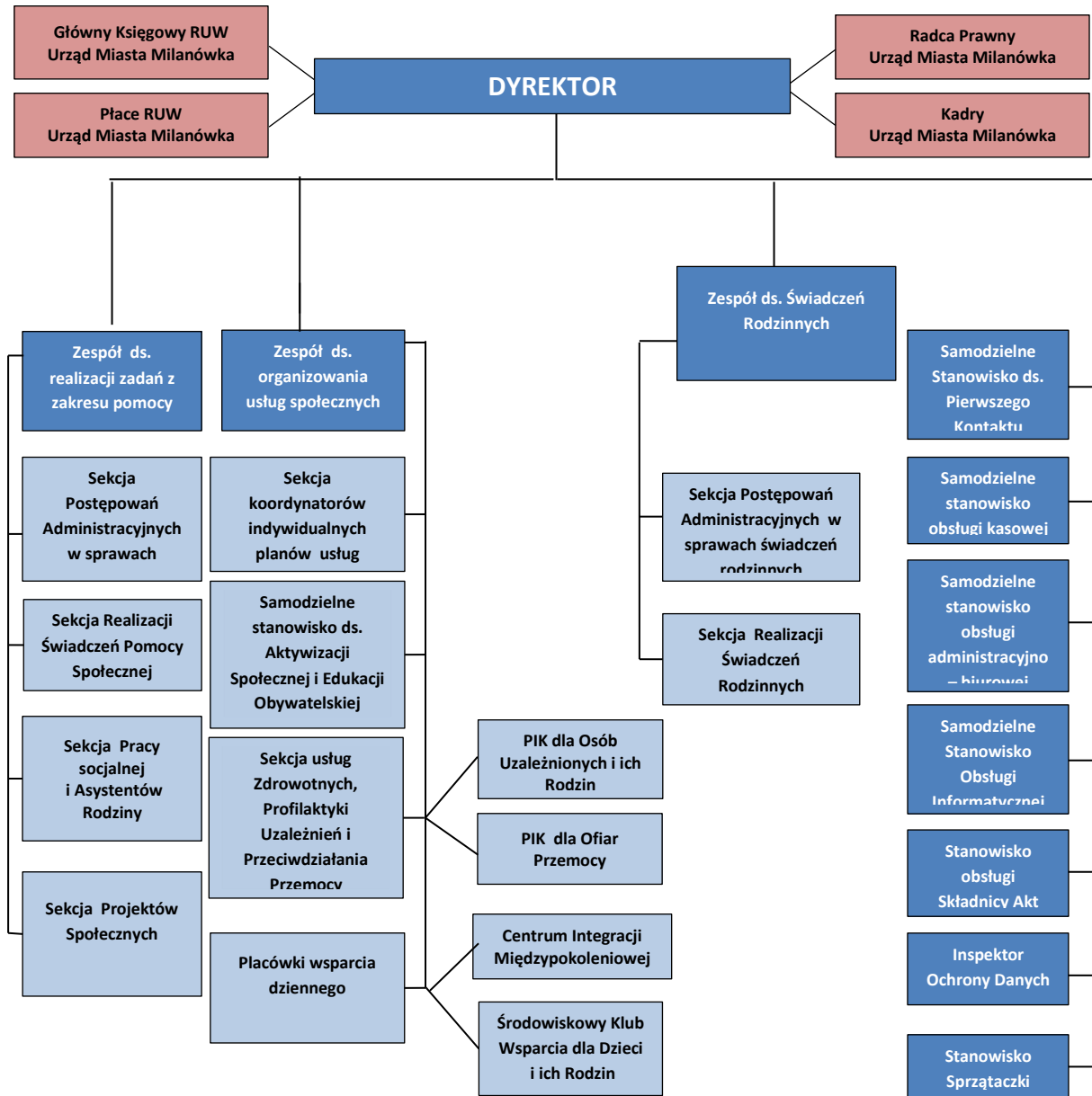
Centrum Usług Społecznych w Milanówku wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców Milanówka w roku 2023 realizowało wszystkie zadania statutowe stosując dostępne metody i techniki pracy oraz wykorzystując dostępne narzędzia do realizacji tych zadań.

W roku 2023 Centrum Usług Społecznych organizowało dla mieszkańców Milanówka wsparcie w zakresie: materialnym, usługowym, szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz w formie niekonwencjonalnych formy pomocy. I o tych wszystkich procesach oraz ich efektach traktuje sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Milanówku za rok 2023, które oparto na wynikach analiz dominujących czynników otoczenia zewnętrznego oraz sytuacji wewnętrznej instytucji.

Krystyna Kott
Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Milanówku

1. Schemat organizacyjny i zadania Centrum Usług Społecznej w Milanówku

CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W MILANÓWKU

Zakres działania Centrum Usług Społecznych wyznacza statut przyjęty Uchwałą Nr 393/XLV/21 Rady Miasta Milanówko w sprawie przyjęcia statutu Milanowskiego Centrum Usług Społecznych (z późn. zm.). Natomiast podstawą prawną działalności merytorycznej Centrum Usług Społecznych są przepisy prawa stanowionego, a w szczególności ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818), ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy prawa miejscowego a w szczególności *Uchwała Rady Miasta Milanówko Nr 392/XLV/21 z dnia 28.06.2021r. w sprawie przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku w Centrum Usług Społecznych w Milanówku* oraz inne uchwały stanowiące o merytoryczno-prawnych aspektach realizowanych zadań.

Centrum Usług Społecznych w Milanówku realizuje zadania (na podstawie stosownych upoważnień Burmistrza oraz Rady Miasta Milanówka), wynikające z rządowych programów pomocowych mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin oraz programów osłonowych i programów usług społecznych z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) wykonywanie i koordynowanie zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wypłata świadczeń,
- 5) wykonywanie i koordynowanie zadań z zakresu wypłaty świadczeń rodzinnych, wychowawczych, pielęgnacyjnych, alimentacyjnych;
- 6) promocji i ochrony zdrowia,
- 7) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) przeciwdziałania bezrobociu,
- 11) kultury fizycznej i turystyki;
- 12) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 13) mieszkalnictwa chronionego (treningowego),
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej,
- 15) działań wspierających ochronę środowiska,
- 16) zadań zastrzeżonych ustawami dla Centrum Usług Społecznych podejmowanych przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczonych w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców,
- 17) usługi społeczne będące zadaniami własnymi gminy oraz zadaniami z zakresu administracji rządowej zleconymi gminie.

W realizacji zadań Centrum Usług Społecznych w Milanówku współdziałało z organami administracji rządowej, samorządowej, stowarzyszeniami, fundacjami, związkami wyznaniowymi, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej.

2. Kadra Centrum Usług Społecznych w Milanówku

Według stanu na dzień 31.12.2023r. w Centrum Usług Społecznych w Milanówku zatrudnione były 31 osoby na 23,73 etaty.

Tabela 1. Struktura kadry Centrum Usług Społecznych w Milanówku w roku 2023.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB	W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY
CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH(ogółem:)	31	23,73
Dyrektor	1	1,00
zastępca Dyrektora	1	1,00
pracownicy socjalni (ogółem:)	8	7
w tym:		

starszy specjalista pracy socjalnej (w tym koordynator)	4	4,00
specjalista pracy socjalnej	1	1,00
starszy pracownik socjalny	5	4,00
w tym: w rejonach opiekuńczych (ogółem:)	7	6
organizator pomocy społecznej	1	1,00
asystent rodziny	2	2,00
koordynator ds. komputeryzacji	1	0,13
pozostali pracownicy	17	11,60

Źródło: dane własne CUS

Pracownicy Centrum Usług Społecznych na bieżąco podnosili swoje kwalifikacje zawodowe podwyższając swoje wykształcenie oraz uczestnicząc w różnorodnych kursach, szkoleniach i konferencjach. W roku 2023 liczba aktywnie pracujących pracowników socjalnych spadła z 10 do 8 (z powodu rezygnacji z pracy 2 pracowników).

3. Plan i wykonanie budżetu

Tabela 2. Wykonanie planu finansowego w roku 2023.

Zadanie	Nazwa	Plan	Wykonanie	%
Dział				
Rozdz				
Par				
WW	WYDATKI WŁASNE	5 371 036,75	5 232 744,66	97,43
851	Ochrona zdrowia	474 705,00	414 306,19	87,28
85153	Zwalczanie narkomanii	15 375,00	15 375,00	100,00
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	459 330,00	398 931,19	86,85
852	Pomoc społeczna	4 078 355,02	3 953 335,20	96,93
85202	Domy pomocy społecznej	1 380 114,00	1 376 851,17	99,76
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 350,0	1 071,41	79,36
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	0,00	0,00	0,00
4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	0,00	0,00	0,00
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	286 650,00	281 440,96	98,18
85215	Dodatki mieszkaniowe	217 786,84	217 785,85	100,00
85219	Centrum Usług Społecznych	1 944 722,62	1 924 140,30	98,95
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	244 946,18	243 241,50	99,30
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	51 931,00	51 782,48	99,71
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	3 200,00	2 131,29	71,04

85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	3 200,00	2 131,29	71,04
3240	Stypendia dla uczniów	3 000,00	2 131,29	66,60
855	Rodzina	625 680,00	615 507,50	98,37
85503	Karta Dużej Rodziny	231 877,00	220 114,83	94,93
85504	Wspieranie rodziny	218 200,00	217 674,48	99,76
85508	Rodziny zastępcze	58 060,00	57 679,00	99,34
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	40 820,00	40 798,89	99,95
WWD OF	WYDATKI WŁASNE	955 750,98	939 36,80	98,29
	DOFINANSOWANE			
852	Pomoc społeczna	918 273,00	907 726,99	98,85
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	37 736,00	36 913,51	97,82
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	140 000,00	140 000,00	100,00
85216	Zasiłki stałe	440 000,00	439 346,99	99,85
85219	Ośrodki pomocy społecznej	215 276,00	215 785,16	98,84
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	71 521,00	66 820,90	93,43
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	10 000,00	7 792,56	77,93
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	10 000,00	7 792,56	77,93
3240	Stypendia dla uczniów	10 000,00	7 792,56	77,93
855	Rodzina			
85504	Wspieranie rodziny			
WZ	WYDATKI ZLECONE	15 314 186,47	15 258 612,21	99,64
852	Pomoc społeczna	15 650,00	14 809,64	94,63
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	38 564,00	38 119,16	98,85
85215	Dodatki mieszkaniowe	1 405,00	1378,64	98,12
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	9.990,00	6.435,00	64,41
855	Rodzina	4 169 850,70	4 159 154,84	99,74
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 091.285,00	4 084.274,37	99,83
85503	Karta Dużej Rodziny	1.399,00	1 354,00	96,78
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z	66 795,00	66 709,41	99,87

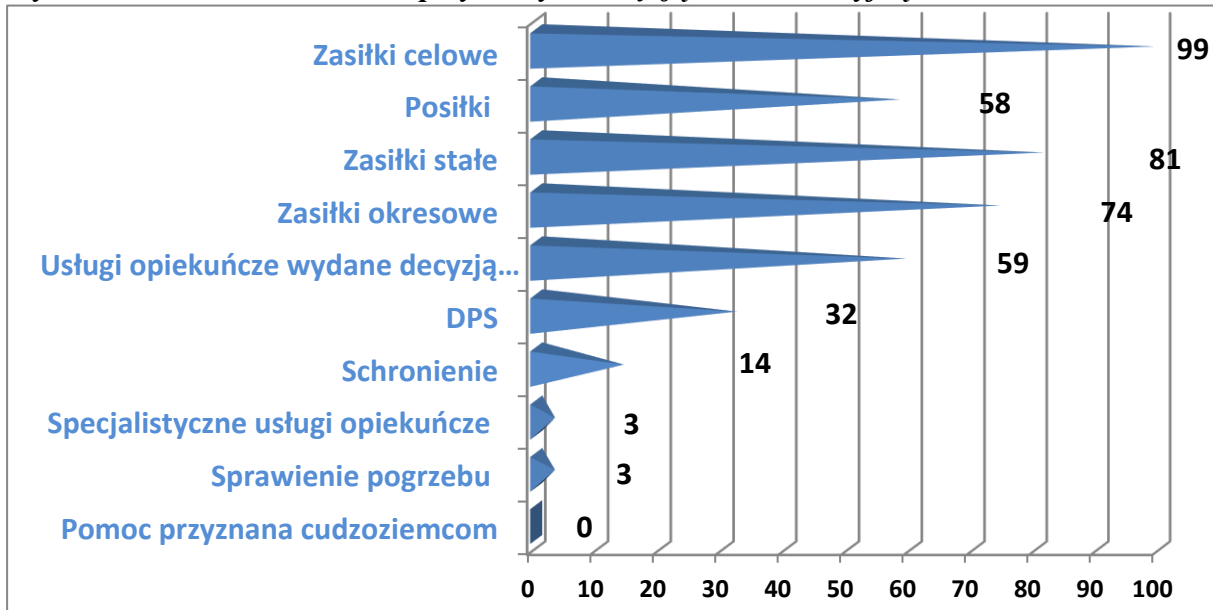
	pomocy społecznej, świadczenia rodzinne.			
85295, 85495, 85595	Pomoc dla Ukrainy	174 211,00	167 524,25	96,16
85295	Pozostała działalność	335 841,00	318 795,39	94,92
3290	Dożywianie cudzoziemców	39 132,00	26 349,50	67,33
3290	Świadczenie 300+	283 500,00	282 300,00	99,58
4350	Zakup towarów i usług (materiałów, leków, żywności)	501,00	459,20	91,66
4370	Zakup pozostałych usług	6,00	6,00	100,00
4740	Wynagrodzenia i uposażenia	4 341,00	4 341,00	100,00
4840	Honoraria, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne i wynagrodzenia bezosobowe	3 831,00	3 831,00	100,00
4850	Składniki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników	1 530,00	1 508,69	95,78
85495	Pozostała działalność	3 000,00	0,00	0,00
3290	Stypendia	3 000,00	0,00	0,00
85595	Pozostała działalność	45 276,50	45 152,50	99,73
3290	Zasiłki rodzinne	44 787,50	44 663,50	99,72
4350	Zakup towarów (materiałów, leków, żywności)	489,00	489,00	100,00
	Dopłaty do źródeł ciepła	110 941,61	110 862,65	99,93
W tym	Węgiel	18 000,00	18 000,00	100,00
	Pelet drzewny	12 000,00	12 000,00	100,00
	Olej opałowy	4 000,00	4 000,00	100,00
	Gaz LPG	1 500,00	1 500,00	100,00
	Drewno	63 000,00	63 000,00	100,00
	Pozostałe koszty	12 441,61	12 362,65	99,90
PROJEKTY	MCUS	966.309,62	920.298,25	95,24
	RUS Edycja2	1.067.116,31	1.034.343,45	96,93
	Wkład własny	40.332,96	40.307,72	99,94
	Korpus Wsparcia Seniora	17 680,00	17 506,63	99,02
	RAZEM	23 001 371,08	20 446 656,20	97,59

Źródło: Dane zbiorcze CUS

4. Świadczenia z pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się osobom spełniającym określone przesłanki: dysfunkcja uniemożliwiająca samodzielne funkcjonowanie określona w art. 7 pkt 1-15 ustawy o pomocy społecznej oraz przesłanka finansowa - w przypadku osoby samotnie gospodarującej jeżeli dochód tej osoby jest niższy niż kryterium dla osoby samotnie gospodarującej tj. 776,00 zł, w przypadku rodziny jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium na osobę w rodzinie tj. 600,00 zł.

Wykres 1. Struktura świadczeń przyznanych decyzją administracyjną w 2023r. w liczbach

Źródło: sprawozdanie za rok 2023 MRiPS

Zasiłek celowy

W roku 2023 przyznano 99 osobom łącznie 215 świadczenia w formie zasiłku celowego. Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, zasiłek powyższy nie podlegał zwrotowi. Poniższa tabela przedstawia strukturę celów przyznawania tego świadczenia w roku .

Tabela 3. Wybrane cele, na które przyznany został zasiłek celowy w 2023 roku.

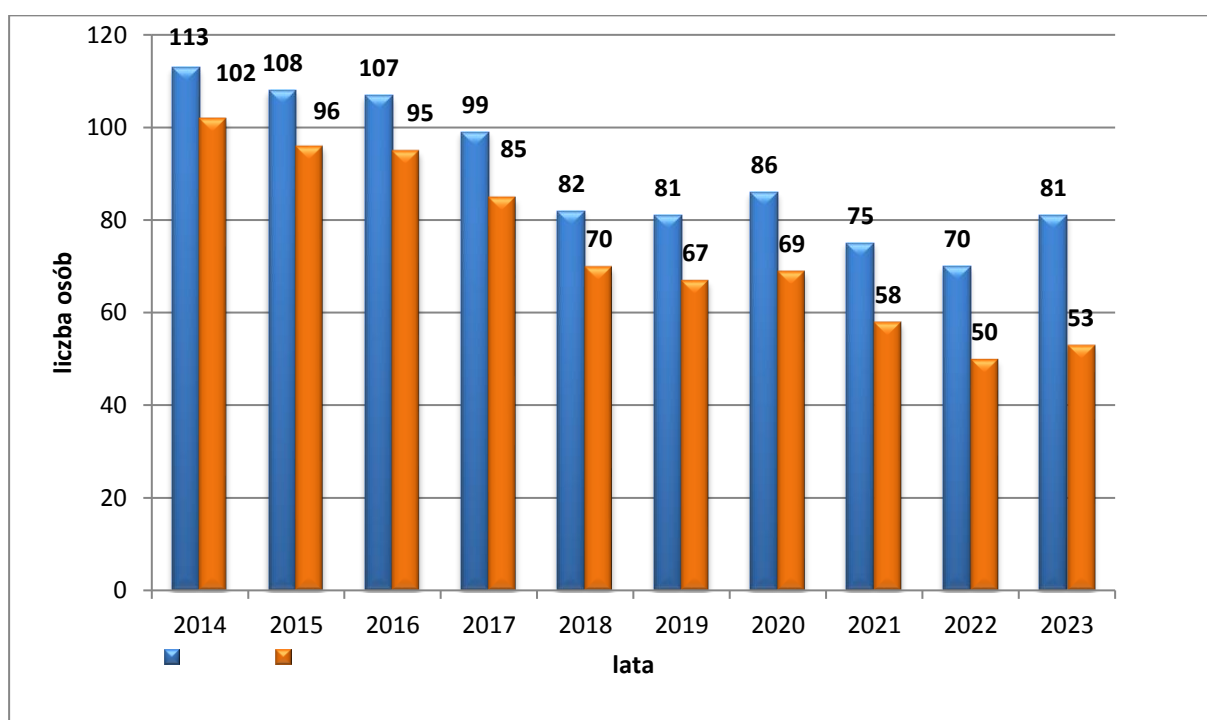
rodzaj świadczenia	liczba osób	liczba świadczeń	kwota świadczeń w złotych	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
leczenie i leki	21	29	4092,58	21	33
remont mieszkania	2	2	250,00	2	2
zakup odzieży	27	27	4730,00	27	53
opał	36	36	17670	36	49
zakup żywności	63	63	13282,05	63	63
opłaty czynszowe oraz gaz i energię elektryczną	6	7	1399,00	6	7
inne cele (m.in. sprzęt gospodarstwa domowego, środki czystości i higieny osobistej, wycieczki dzieci)	81	138	27086,80	80	110

Źródło: sprawozdanie za rok 2023 MRiPS

Cel , na który była przyznawana pomoc finansowa w zasiłku celowego został zdominowany przez zakup żywności i opału, tj na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych.

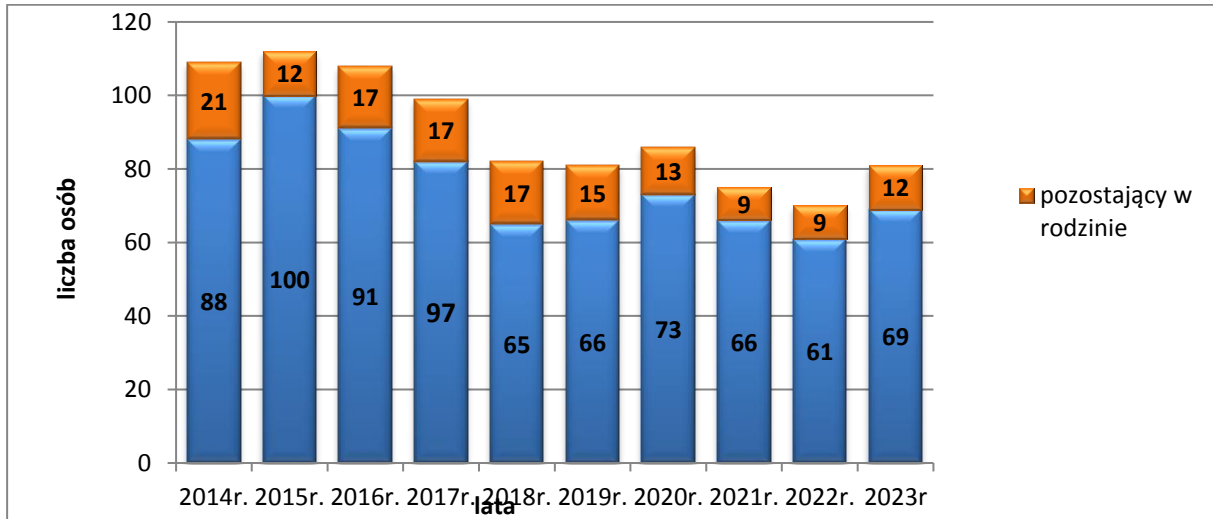
Zasiłek stały. Zasiłek stały jest świadczeniem obligatoryjnym przyznawanym z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym albo z powodu wieku: **osobie samotnie gospodarującej** w wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej – wysokość 776zł, a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719 zł miesięcznie; **osobie w rodzinie** w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie - 600zł, a dochodem na osobę w rodzinie. Od zasiłku stałego odprowadzana jest składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% kwoty zasiłku stałego. W roku 2023 wypłacono łącznie 81 osobom świadczenie w formie zasiłku stałego, w tym 69 osobom samotnie gospodarującym.

Wykres 3. Zasiłki stałe ogółem w tym z tyt. niepełnosprawności w latach 2014 – 2023.

Źródło: sprawozdanie za rok 2023 MRiPS

Wykres 4. Zasiłki stałe przyznane osobom samotnie gospodarującym i osobom w rodzinie.

Źródło: Sprawozdanie MRiPS

Zasilek okresowy. W roku 2023 zasilek okresowy przyznano 74 osobom. Wydano 136 decyzji przyznających zasilek okresowy oraz wypłacono 424 świadczenia na łączną kwotę 153.626,00zł. Zasilek okresowy jest świadczeniem pieniężnym, które przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Tabela 4. Analiza świadczeń w formie zasiłków okresowych w 2023r.

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA ²⁾	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ ¹⁾ w zł	LICZBA RODZIN ²⁾	LICZBA OSÓB W RODZINACH ²⁾
Zasiłki okresowe ogółem	74	424	153.626,00	72	104
z tego:					
środki własne	X	X	4.626,00	X	X
Dotacja	X	X	149.000,00	X	X
Bezrobocie	31	173	68.651,00	29	43
długotrwała choroba	21	108	40.970,00	21	28
Niepełnosprawność	13	92	20.827,00	13	19
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10-13	9	51	23.178,00	9	14

Źródło: Sprawozdanie MPiPS

5. Pomoc pozamaterialna

5.1. Pomoc w zapewnieniu ciepłego posiłku.

Zapewnienie posiłku, to zadanie własnego charakterze obowiązkowym (art. 48 ustawy o pomocy społecznej). Pomoc w tej formie przysługuje osobom, które własnym staraniem nie są w stanie go sobie zapewnić. W 2023r. przyznano posiłki 78 osobom o wartości 75.869,00zł w następującym podziale:

- ciepły posiłek (obiad) dla dzieci, młodzieży w placówkach szkolnych i przedszkolnych: pomoc przyznano dla 41 dzieci, łączna ilość przyznanych świadczeń wyniosła 2.865 na kwotę 21.800,00 zł. Średnia cena jednego posiłku dla dziecka w roku 2023 wynosiła 9,34 zł; posiłki dla dzieci były realizowane w stołówkach prowadzonych w placówkach oświatowych.
- dwudaniowy obiad dla osób dorosłych (starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych bezdomnych) przyznano dla 37 osób dorosłych, tj. 3.466 świadczeń na kwotę 54.069,00zł. Cena jednego obiadu - gorącego posiłku dla dorosłych w 2023 roku wynosiła 15,60zł. Posiłki dla dorosłych były realizowane przez wykonawcę wyłonionego w drodze zamówienia publicznego

W 2023r. średni koszt jednego posiłku ogółem wynosił 11,98 zł. Część świadczeń w formie posiłków realizowana była w ramach Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach tego Programu udzielana jest pomoc w formie posiłku dla osób, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *ustawie o pomocy społecznej*. Ogólny koszt realizacji tego programu wyniósł 123.889,00zł, w tym dotacja w wysokości 72.107,00zł, a środki własne stanowiły kwotę 51.782,00zł. Programem objęto łącznie 183 osoby. Najlichnieszą grupą osób objętą pomocą w formie dożywiania byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dożywianie prowadzone było przede wszystkim na terenie miasta Milanówka, w programie uczestniczyły wszystkie szkoły gminne. Ogółem posiłki były opłacane dla 9 dzieci w przedszkolach i 32 uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Dodatkowo pomocą w postaci gorących posiłków wspierane były 37 osoby dorosłe, dla których obiady wydawane były przez lokal gastronomiczny „Catering Cometa”. W ramach programu była również udzielana pomoc dla rodzin w formie zasiłków na zakup żywności, co pozwoliło na objęcie programem wszystkich osób wymagających pomocy w tej formie.

5.2. Usługi społeczne, w tym usługi opiekuńcze:

W 2023r. Centrum Usług Społecznych realizowało następujące usługi opiekuńcze :

- **Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze pielęgnacyjne**, są zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i skierowane są do osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz osób w wieku podeszłym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn są ich pozbawione i wymagają pomocy innych osób (*art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej*). Były wykonywane przez Agencję Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna w Warszawie ul. Kwiatowa 9. Z tej formy pomocy skorzystało 52 osób. Świadczenie realizowano ze środków własnych gminy. Na ten cel wydatkowano kwotę 137.303,00 zł, co w przeliczeniu daje 8.331,00 godzin zrealizowanych usług. Usługi były przyznawane na podstawie decyzji administracyjnej na wniosek osoby zainteresowanej i wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego. W przypadku skorzystania z usług opiekuńczych w zakresie pielęgnacyjnym niezbędne było przedstawienie przez wnioskodawcę zaświadczenia lekarskiego od lekarza pierwszego kontaktu uwzględniające potrzebę skorzystania z tego typu usług. W 2023r. Gmina Miasta Milanówek otrzymała dotację z programu rządowego OPIEKA75+ w wysokości 33 464,00 zł z przeznaczeniem na usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze, dla osób (nowych ubiegających się o to świadczenie) w wieku 75 lat i więcej. Usługi te były

świadczone przez Agencję Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna w Warszawie ul. Kwiatowa 9. Z tej formy pomocy skorzystało 7 osób. Na ten cel wydatkowano kwotę 64 945,00 zł, w tym 50% tej kwoty tj. 32 472,50 zł to środki własne Gminy, natomiast pozostała część środki zlecone MUW, co dało łącznie 2095 godzin zrealizowanych usług u podopiecznych przyjmując jako stawkę godzinową 31,00 zł.

- **Specjalistyczne usługi usprawniające**, realizowano w ramach projektu unijnego pn. Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek- edycja 2, które są skierowane do osób niesamodzielnych, samotnych i wymagających zabiegów kinezyterapii i masażu na podstawie skierowania od lekarza specjalisty. Usługi te stanowiło 12 zabiegów kinezyterapii i masażu (łącznie 24 zabiegi dla jednej osoby) wykonywane w miejscu zamieszkania uczestnika projektu. Na usługi usprawniające (masaż i kinezyterapię) wykonywane w domu podopiecznego w roku 2023 wydatkowano kwotę 113 100,00 zł. Wykonawcą usług usprawniających realizowanych w ramach projektu był Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacji Domowej w Milanówku. W 2023 roku skorzystało 72 osób, miesięcznie średnio około 6 osób otrzymywało ww. zabiegi. Głównie były to osoby starsze, które z uwagi na swoją niedołężność nie mogły pójść o własnych siłach na rehabilitację prowadzoną w stacjonarnej placówce, do lekarza, a często nie mogły nawet wykonywać samodzielnie codziennych czynności życiowych. Wykonano 1728 zabiegi w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych usprawniających w tym 864 zabiegi kinezyterapii i 864 zabiegi masażu. Usługi były przyznawane na wniosek osoby zainteresowanej. Wszystkie osoby objęte wsparciem musiały przedstawić skierowanie od lekarza prowadzącego na potrzebę skorzystania z usług usprawniających, które w razie potrzeby mogło być zweryfikowane przez lekarza rehabilitanta Wykonawcy, pod względem dostosowania usługi do faktycznych możliwości podopiecznego. Specjalista z zakresu rehabilitacji medycznej weryfikował skierowania w odniesieniu do bieżących schorzeń ograniczających sprawność podopiecznego. Jednorazowo usługa trwała 30 minut na każdy rodzaj usprawnienia w zależności od kondycji chorego i rodzaju schorzenia. Średni koszt jednej usługi wynosił 55,00 zł. Świadczenie realizowano ze środków zewnętrznych w ramach projektu "Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek. Edycja 2". Usługi te świadczone były bezpłatnie;;
- **Usługi sąsiedzkie** realizowano w ramach projektu unijnego pn. Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek- edycja 2 i skierowane były do osób wymagających pomocy przy czynnościach, takich jak: sprzątanie, wizyta u lekarza/ umówienie wizyty domowej, przygotowanie i podanie posiłku, spacer, dotrzymanie towarzystwa, codzienne czynności, z którymi uczestnik projektu sobie nie radzi. Przyznanie sąsiedzkich usług opiekuńczych odbywało się na wniosek osoby zainteresowanej W roku 2023 roku wsparcie w postaci sąsiedzkich usług opiekuńczych uzyskało 21 osób. Łączna ilość godzin przeznaczona na sąsiedzkie usługi opiekuńcze to 7 653 godzin. Na ten cel wydatkowano w roku 2023 kwotę 229 597,72 zł. Cena za godzinę sąsiedzkich usług opiekuńczych w 2023 r. wynosiła 30,00 zł (brutto z kosztami pracodawcy). Usługi sąsiedzkie były świadczone nie rzadziej, niż raz na dobę, od poniedziałku do piątku, a w wyjątkowych sytuacjach w weekendy. Do realizacji usług sąsiedzkich zatrudniano 11 sąsiadów/opiekunów
- **E-usługi (teleopieka czyli zaopatrzenie w opaskę monitorującą stan zdrowia)**. realizowano w ramach projektu unijnego pn. Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek- edycja 2 oraz w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Usługami objęto łącznie 45 osoby starsze, które z uwagi na swoją niedołężność i samotność były zagrożone. Wykonano 12 miesięcy monitoringu opasek. Usługi były przyznawane - na wniosek osoby zainteresowanej i po utworzeniu Indywidualnego Planu usług Społecznych. Wszystkie osoby objęte wsparciem musiały przedstawić swoją kartę zdrowia oraz schorzeń i przyjmowanych leków na potrzebę skorzystania z usług teleopieki, aby w razie alarmowej sytuacji (jak np. wezwanie karetki pogotowia, na podstawie analizy funkcji życiowych z bransoletki życia) przekazać odpowiednie informacje zespołowi

ratowników. Podopieczny korzystał z bransoletki życia, a w razie rezygnacji ze wsparcia, bransoletkę otrzymywała kolejna zainteresowana osoba. Każda usługa monitoringu u podopiecznego trwała całą dobę. W sytuacji, gdy parametry pozyskiwane z bransoletki życia były niepokojące, konsultant z Centrum Monitoringu dzwonił do Podopiecznego na bransoletkę i pyta o stan zdrowia i samopoczucia. Średni koszt usług monitoringu wynosił 1 710,00 zł/miesięcznie (opaski zostały zakupione ze środków projektowych w 2021 roku)

- **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Jest to zadanie zlecone, którego zakres i szczegółowe uwarunkowania reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Milanówku w roku 2023 objętych zostało 3 osoby (w tym 2 z zaburzeniami psychicznymi, a 1 z upośledzeniem intelektualnym). Usługi realizowało 2 terapeutów zatrudnionych przez Agencję Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna w Warszawie ul. Kwiatowa 9. Zostało wykonanych 131 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Koszt 1 godziny usług wynosił 45,00zł. Świadczenie realizowano ze środków zleconych MUW. Poniższa tabela przedstawia analizę realizacji usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w gminie Milanówek w roku 2023.

Tabela 5. Usługi opiekuńcze w 2023 roku w zestawieniu tabelarycznym

<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>Cena za 1 godzinę usługi/zł.</i>	<i>Liczba osób</i>	<i>Liczba godzin usług (świadczeń)</i>	<i>Kwota środków w zł Środki MUW (zlecone)</i>	<i>Kwota środków w złotych (środki własne)</i>	<i>Kwota środków w złotych (środki UE)</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze pielęgnacyjne (zadanie własne)	31 zł	52	13 097,00	X	137 303,00	X
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone)	45,00zł	3	131	6 435,00	X	X
Usługi opiekuńcze „Opieka 75+” (zadanie zlecone i własne)	31 zł	7	2 095,00	32 472,50	32 472,50	X
Specjalistyczne usługi opiekuńcze usprawniające (zadanie finansowane ze środków UE)	55,00zł	72	1728	X	x	113 100,00 zł
Sąsiedzkie usługi opiekuńcze (zadanie finansowane ze środków UE)	30,00zł	21	7653	X	X	229 597,72 zł

Teleopieka (zadanie finansowane ze środków UE)	456,00zł/ Średni roczny koszt jednej osoby objętej usługą teleopieki	45	Świadczen ia realizowan e są 24 godz. na dobę maks. 40 godz. w m-cu	x	X	20 520,00
RAZEM	X	202	X	38 907,50	169775,50	363 217,72

Źródło: opracowanie własne

W roku 2023 z pomocy w formie (różnego rodzaju) usług opiekuńczych skorzystało łącznie 202 mieszkańców (liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie przy zachowaniu zasady, że osobę wymieniono tylko raz bez względu na liczbę, kwotę i częstotliwość otrzymanych świadczeń. Kompleksowe sprawozdanie z realizacji Programu usług społecznych za lata 2021-2023 zostało przedstawione w odrębnym dokumencie.

5.3. Sprawienie pogrzebu . W 2023r. Centrum Usług Społecznych poniosło wydatki na zorganizowanie 3 pogrzebów na łączną kwotę 10.600,00zł.

5.4. Zapewnienie opału -węgla na zimę. W listopadzie 2023 roku Gmina Milanówek na podstawie zarządzenia Burmistrza Miasta Milanówka w sprawie nieodpłatnego przekazania paliwa stałego zakupionego na podstawie ustawy z dnia 17.10.2022r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych Centrum Usług Społecznych w Milanówku otrzymało prawo do rozdysponowania wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców Milanówka 28 160 kg o wartości 34341,40 zł węgla. Węgiel ten trafił do 28 podopiecznych CUS, który został przyznany decyzją administracyjną w drodze przeprowadzonego postępowania (zgodnie z ustawą o pomocy Społecznej).

5.5. Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. **Jest obowiązkowym, niepieniężnym świadczeniem z pomocy społecznej**, realizowanym przez wykwalifikowanych, wyspecjalizowanych w tym zakresie pracowników socjalnych zatrudnionych w Centrum Usług Społecznych i stanowi podstawowy instrument działania pracownika socjalnego. Praca socjalna jest świadczeniem nieodpłatnym.

W roku 2023 praca socjalna była prowadzona w formie indywidualnego wsparcia - w oparciu o kontrakt socjalny - z osobami i rodzinami w celu odzyskania, rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; w formie pracy z grupą – z wykorzystaniem projektu socjalnego - w celu wspólnego rozwiązania problemu życiowego i wzmocnienia w aktywności i samodzielności życiowej grupy osób oraz ze środowiskiem/ze społecznością lokalną - z wykorzystaniem projektu socjalnego - w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Praca socjalna:

- **na rzecz uzyskania przez osoby i rodziny doświadczających trudności życiowych środków materialnych obejmowała** pomoc w uzyskaniu świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń emerytalno-rentowych, zasiłków i dodatków do zasiłków rodzinnych, świadczeń pielęgnacyjnych i alimentacyjnych, pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego lub ulgi czynszowej, a także informowanie osób i rodzin o możliwościach skorzystania z innego rodzaju ulg i

- uprawnień. To także pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem – wspólne planowanie wydatków z pracownikiem socjalnym poprzez ustalanie hierarchii potrzeb;
- **na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych** to m.in. pomoc w uregulowaniu sytuacji mieszkaniowej klientów np. złożenie wniosku o przydział mieszkania, udzielanie porad/skierowania o poradę w zakresie praw do mieszkania, pomoc w dostosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, pomoc w uzyskaniu usług w zakresie wymiany bądź napraw w mieszkaniu oraz sprzętów, organizacja usług porządkowych, w przypadku osób bezdomnych - pomoc w uzyskaniu schronienia w placówce stacjonarnej lub pomoc w powrocie do poprzedniego miejsca zamieszkania);
 - **na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu** była prowadzona w formie: przekazywania potrzebującym mieszkańcom pozyskanych sprzętów, odzieży, zabawek. Celem działań było wyeliminowanie braków w zakresie wyposażenia gospodarstw domowych w niezbędne sprzęty, a tym samym poprawa jakości życia wielu osób. Zgłoszenia o osobach chcących nieodpłatnie przekazać rzeczy otrzymywaliśmy drogą telefoniczną, mailową, osobiście a osoby potrzebujące zgłaszały się same lub wskazywali je pracownicy socjalni. Cieszy aktywna postawa i zaangażowanie mieszkańców, którzy przekazywali różne rzeczy. Ten projekt socjalny pozwolił uzupełnić niedostatki w wyposażeniu gospodarstw domowych doświadczających problemów ekonomicznych, dodatkowo zrealizowano cel ekologiczny, przedmioty uzyskiwały drugie życie i mogły służyć innym a nie trafiać na śmietnik. Inną formą przeciwdziałania wykluczeniu było prowadzenie wolontariat służącego rozszerzeniu wachlarza pomocy udzielanej potrzebującym bez ponoszenia nakładów finansowych. W roku 2023 w wolontariacie działały łącznie 26 osoby
 - **na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego** obejmowała działania wspierające, edukację, poradnictwo w obszarze opieki i wychowania dzieci, w tym pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, działania w obszarze pomocy w rozwiązywaniu i łagodzeniu konfliktów rodzinnych, wsparcia dla osób doznających przemocy, udzielanie informacji o poradnictwie specjalistycznym i motywowanie do skorzystania z grup pomocowych.
 - **na rzecz osób pozostających bez pracy** współpracowano z Powiatowym Urzędem Pracy w Grodzisku Mazowieckim w zakresie aktywizacji zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej. Działania te miały na celu zmiany postaw klientów wobec własnego bezrobocia oraz pomoc w zdobyciu zdolności adaptacyjnych w ewentualnym środowisku pracy, a także motywowanie do wzrostu własnych umiejętności zawodowych. Pracownicy pozyskiwali oferty pracy dla klientów, motywując ich do kontaktów z potencjalnymi pracodawcami;
 - **na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych** prowadzono pracę socjalną w wymiarze indywidualnym oraz grupowym z wykorzystaniem projektu socjalnego. Z dużym powodzeniem kontynuowano zapoczątkowany w 2017 roku *projekt socjalny pn. „Milanowska Szkoła Aktywnego Seniora”*, celem którego było niwelowanie wykluczenia społecznego osób starszych. Zadania, które realizowano w roku sprawozdawczym polegały na prowadzeniu ruchowych zajęć korekcyjnych, spotkań integracyjnych. Zajęcia realizowane były przez wykwalifikowanego instruktora, usprawniające motorykę oraz wzmacniające fizyczność milanowskich seniorów. Atutem zajęć jest ich regularność, która przyczynia się do niwelowania osamotnienia osób starszych. Uczestnicy projektu często mieszkają sami lub tylko z małżonkiem, co w sposób naturalny zawęża grono znajomych. Ofertę usług społecznych dla seniorów znacznie wzbogaciły w roku 2023 działania realizowane w projekcie „Milanowskie Centrum Usług Społecznych” oraz „Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek. Edycja2” opisane w dalszej części sprawozdania.

5.6. Kontrakty socjalne. W celu rozwinięcia i wzmocnienia aktywności i samodzielności osób i rodzin oraz poprawy ich funkcjonowania w środowisku społecznym, pracownicy socjalni świadczą pracę socjalną wykorzystując ustawowe narzędzie jakim jest kontrakt socjalny. W ramach prowadzonej pracy socjalnej z rodziną i klientem pracownicy socjalni w 2023r. zawarli 3 kontrakty socjalne ukierunkowane na wzmocnienie potencjału i aktywności klienta w celu rozwiązania problemów, poprawy trudnej sytuacji i usamodzielnienia klienta.

5.7. Wywiady środowiskowe i zaświadczenia. Głównym narzędziem pracy pracownika socjalnego jest rodzinny wywiad środowiskowy. Pracownicy socjalni oprócz wywiadów środowiskowych w celu udzielenia pomocy przeprowadzają także wywiady na potrzeby innych placówek pomocowych i instytucji w celu oceny sytuacji osoby lub rodziny oraz wykonują szereg różnych prac i działań w ramach swoich zadań i obowiązków. W 2023r. przeprowadzono 769 wywiadów środowiskowych. Spośród innych czynności administracyjnych wydawano zaświadczenia niezbędne do przedłożenia przez klientów w różnych sprawach. I tak: na podstawie art. 217 KPA wydano 14 zaświadczeń dotyczących świadczeń rodzinnych oraz 40 zaświadczeń w sprawach pomocy społecznej. Na podstawie art. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) i Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 02.10.2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia (Dz. U. 2020 r. poz. 1713), osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (zgodnie z miejscem jej zamieszkania) zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. Takich zaświadczeń w roku 2023 wydano 49 osobom.

5.8. Poradnictwo specjalistyczne (terapeutyczne, psychologiczne, prawne)

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne, rodzinne/ terapeutyczne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. W roku 2023 z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 1232 mieszkańców Milanówka.

Tabela 6. Poradnictwo specjalistyczne w Centrum Usług Społecznych w Milanówku w 2023r.

L.p.	NAZWA DANYCH	PORADY TEREPEUTY UZALEŻNIEN	PORADY PSYCHOLOGA	PORADY PSYCH. DZIECIECEGO	PORADY PRAWNE	SUMA
1.	Liczba klientów (ogółem)	275	452	359	146	1 232
a)	pierwszy kontakt	134	125	112	93	464
b)	kolejny kontakt	141	327	247	53	768
c)	dorośli	219	452	216	146	1 033
d)	dzieci	56	0	143	0	199
2.	FORMA KONSULTACJI					
a)	konsultacje telefoniczne	24	39	0	0	63
b)	kontakt osobisty	251	413	359	146	1 169
3.	STRUKTURA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PORADNICTWA W 2022 R.					
a)	osoba pełnosprawna	273	433	359	146	1 211
b)	osoba niepełnosprawna	2	19	0	0	21
3.1.	PLEĆ					
a)	Kobieta	161	378	235	79	853
b)	Mężczyzna	114	74	124	67	379

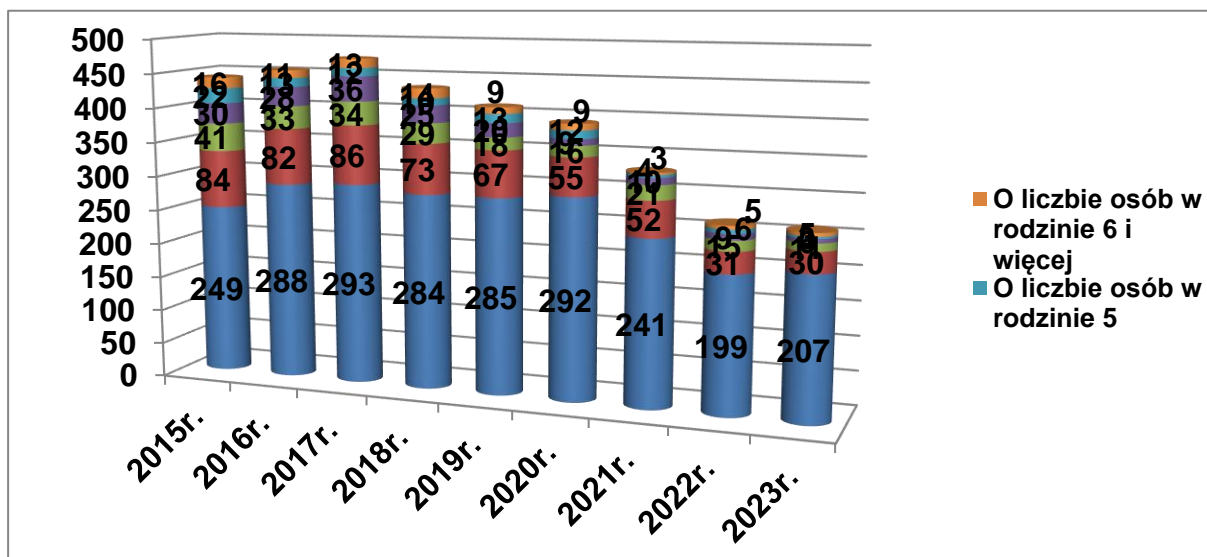
3.2.	WIEK					
a)	>13	0	0	53	0	53
b)	14-18	47	0	114	0	161
c)	19-45	111	160	106	94	471
d)	46-59	88	202	79	48	417
e)	60+	29	90	7	4	130
3.3.	WYKSZTAŁCENIE					
a)	podstawowe	47	0	167	0	214
b)	średnie	70	289	72	100	531
c)	zawodowe	12	77	22	28	169
d)	wyższe	116	86	98	18	318
3.4.	STAN CYWILNY					
a)	panna	36	16	105	6	163
b)	kawaler	51	8	83	8	150
c)	wolny	39	141	47	28	255
d)	żonaty	29	18	18	24	89
e)	mężatka	64	75	38	32	209
f)	w związku nieformalnym	56	194	68	48	366
4.	PRZEDMIOT KONSULTACJI /PORADNICTWA (rodzaje problemów)					
a)	Sprawy dot. przemocy (ofiara)	0	119	12	2	133
b)	Sprawy dot. przemocy (sprawca)	0	17	0	0	17
c)	interwencja kryzysowa	9	20	0	0	29
d)	problemy prawne	0	27	0	146	173
e)	osoba nadużywająca alkoholu	109	10	11	0	130
f)	członek rodziny nadużywającej alkohol	131	42	26	0	199
g)	Dorośle dzieci alkoholików (DDA)	31	5	0	0	36
h)	Sprawy dot. narkotyków	55	0	6	0	61
i)	Inne problemy- sytuacje kryzysowe (bez problemu przemocy/alkoholu)	0	212	13	0	225
9.	Konsultacje wychowawcze dla rodziców	0	0	192	0	192
10.	Konsultacje psychologiczne dla dzieci i młodzieży	0	0	167	0	167
11.	Mediacje rodzinne	0	32	0	0	32
13.	Liczba godzin dyżurów zrealizowanych przez konsultantów	348 h	437 h	381 h	208 h	1 374h + 108 h godzin wsparcia
14.	Liczba sporządzonych kart konsultacji	275	436	359	146	1 216

Źródło. Dane własne.

6. Charakterystyka świadczeniobiorców.

W 2023 roku z różnych form wsparcia skorzystało 262 rodzin, w których łącznie było 373 osób, co stanowiło **2,38% ogółu mieszkańców** Milanówka (15 644 osób - stan na dzień 31.12.2023r.).

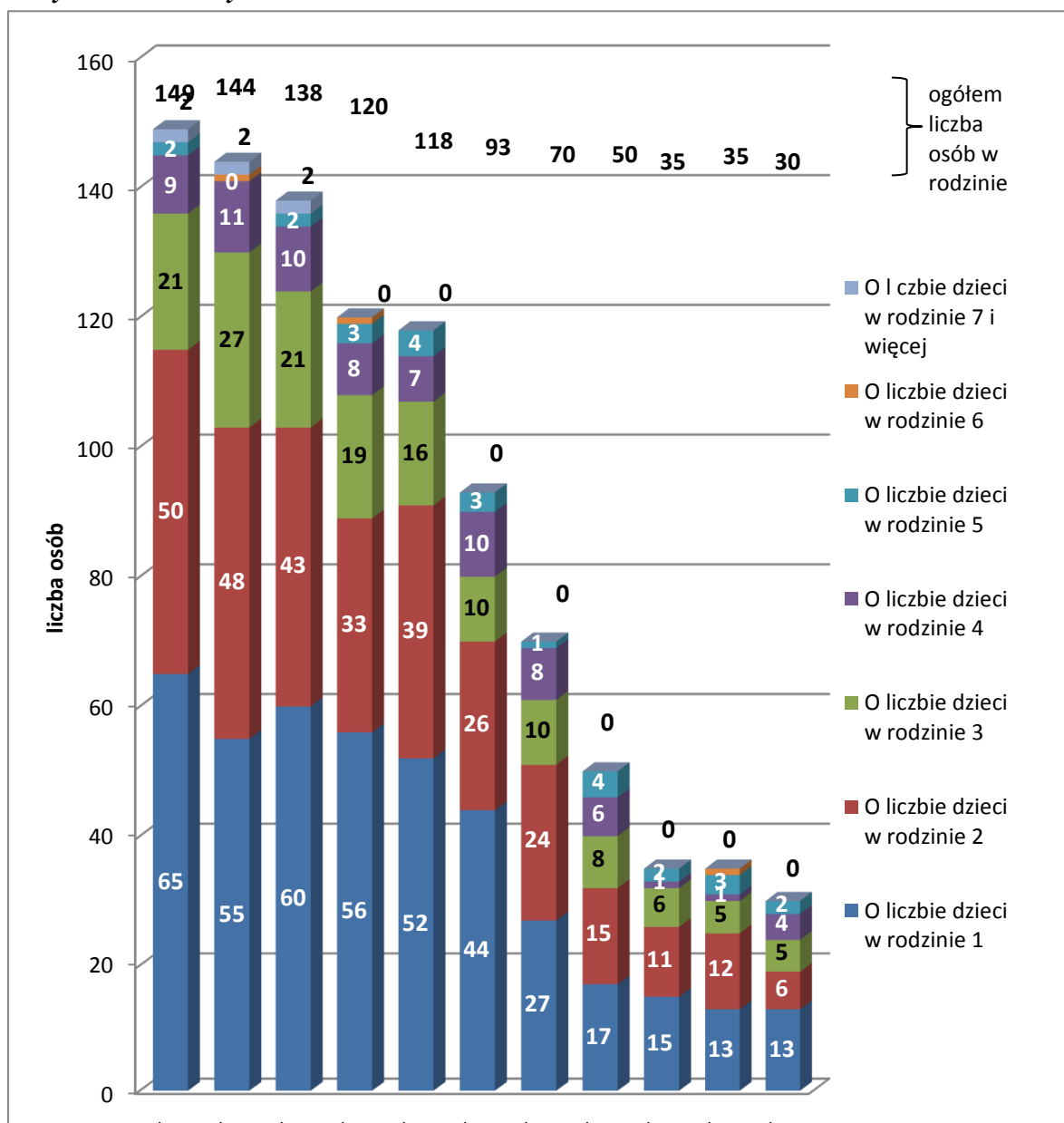
Wykres 5. Struktura rodzin objętych pomocą w latach 2016 – 2023 w liczbach

Źródło: Sprawozdanie MRiPS za rok 2023.

Wśród rodzin korzystających z pomocy 67 to rodziny, które zgłosiły się w 2023r. do Centrum po raz pierwszy lub nie korzystały z pomocy w okresie dwóch ostatnich lat. Największą grupę osób wymagających wsparcia, stanowiły osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (102 osoby).

Wykres 9. Rodziny z dziećmi w latach 2013–2023 w liczbach

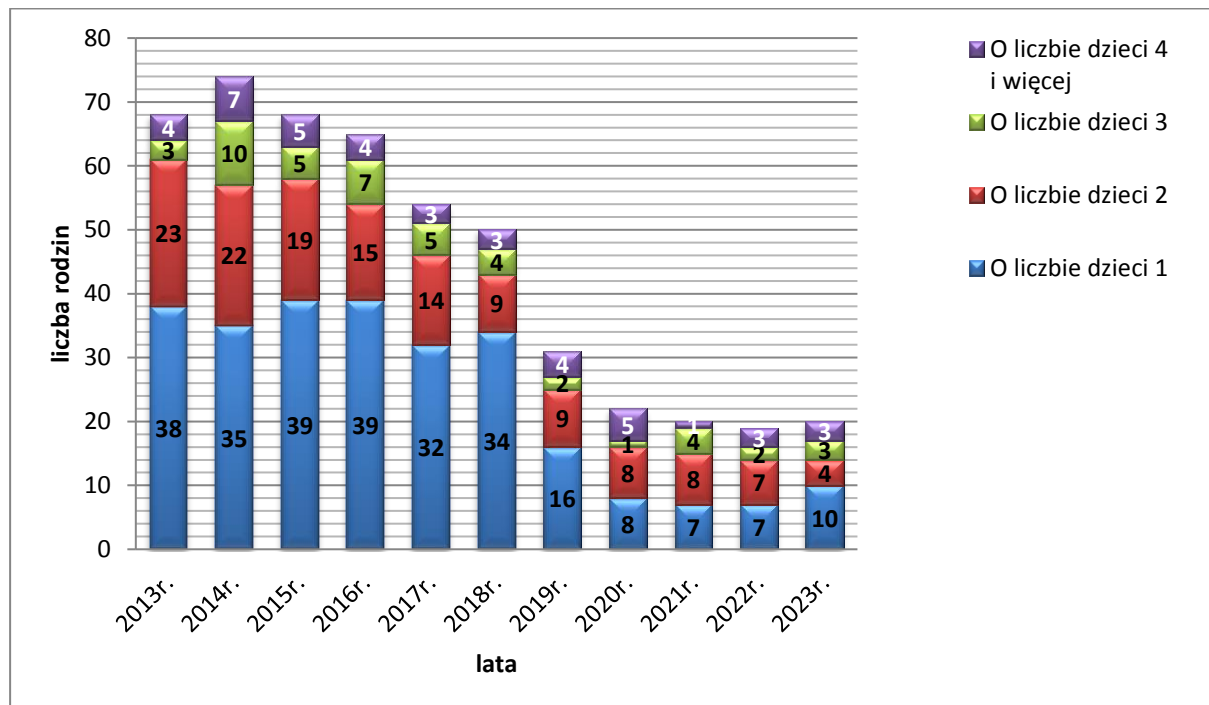

Źródło: sprawozdanie MRiPS

Z analizy danych ww. wykresu wynika, iż liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w okresie od 2013 roku do 2023 roku zmniejszyła się, co może być wynikiem sukcesywnego wprowadzenia przez rząd programów osłonowych i wypłatą świadczeń gwarantowanych, którymi są świadczenia rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze i alimentacyjne, które nie wymagają ingerencji pracownika socjalnego polegającej na bezwzględnej konieczności monitorowania sytuacji tych rodzin w środowisku (konieczność przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w okresie korzystania ze świadczeń socjalnych).

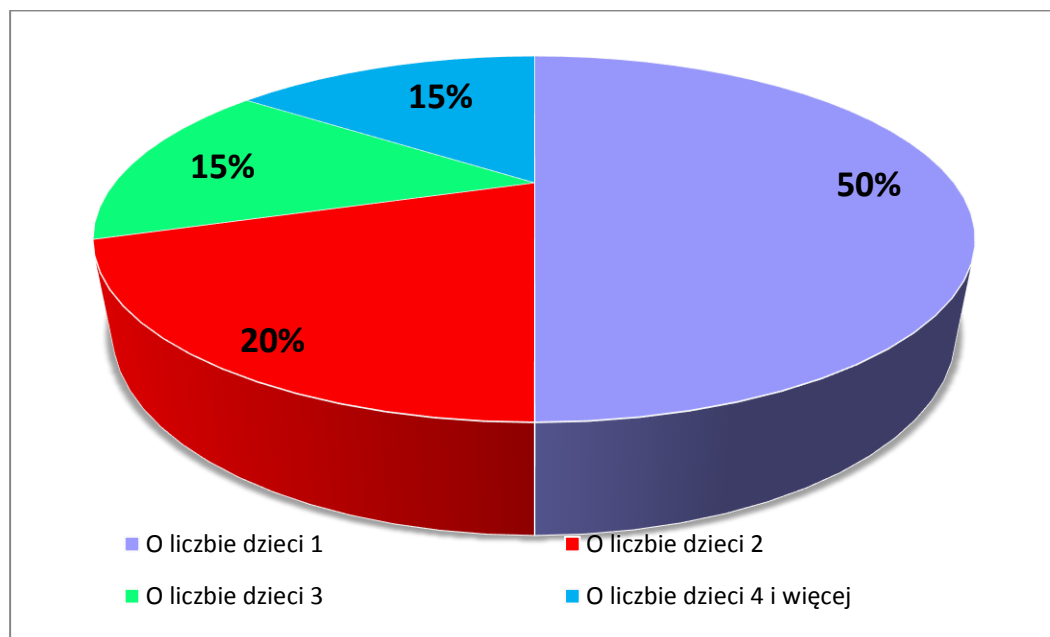
W ogólnej liczbie 30 rodzin z dziećmi 20 rodziny to rodziny niepełne. Rodzinom tym udzielana była przede wszystkim pomoc celowa w okresie zimowym na zakup węgla lub pomoc w opłaceniu rachunków za energię elektryczną, jak również wsparcie finansowe z przeznaczeniem na zakup leków lub zakup żywności.

Wykres 11. Rodziny niepełne z dziećmi w latach 2013 – 2023 w liczbach

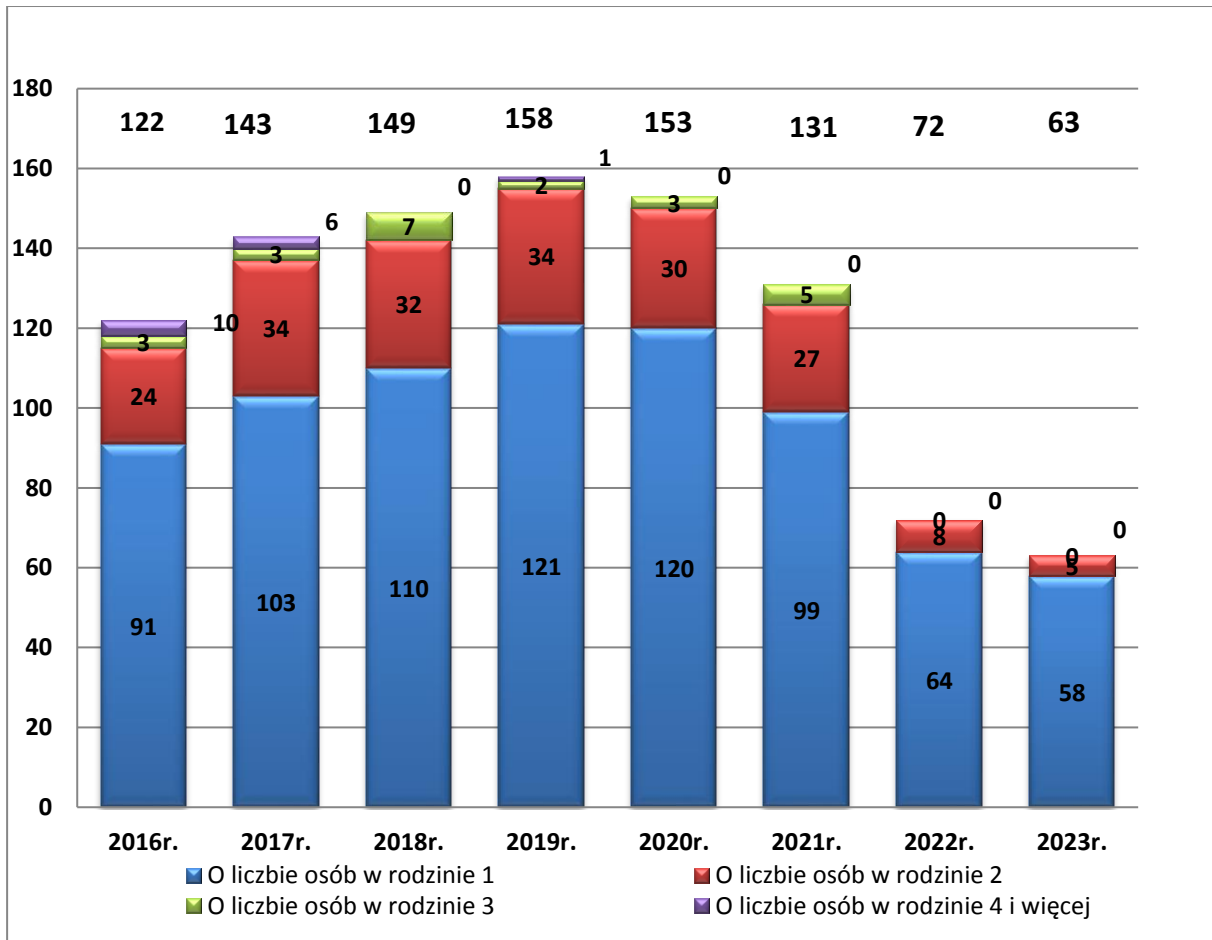
Źródło: sprawozdanie MRiPS

Wykres 12. Rodziny niepełne w 2023r.

Źródło: sprawozdanie MRiPS

Wykres 8. Rodziny emerytów i rencistów w latach 2016 – 2023 w liczbach

Źródło: sprawozdanie MRiPS za lata 2016–2023.

Z analizy powyższych danych wynika, że przy spadkowym trendzie, liczba rodzin w których źródłem utrzymania jest emerytura lub renta w latach 2016-2023 utrzymuje się dominujący udział gospodarstw jednoosobowych. Co może świadczyć, iż posiadane świadczenie nie jest wystarczające na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych osób samotnie gospodarujących.

7. Pomoc dla rodzin wielodzietnych.

Pomoc dla rodzin wielodzietnych wyznacza w Gminie Milanówek Program wspierania rodziny dla Gminy Milanówek na lat 2022-2024 ” obejmujący działania wspierając dla rodzin wielodzietnych oraz rodzin z problemami w wypełniani swoich funkcji dla którego przygotowano odrębne sprawozdanie.

8. Inne formy pomocy finansowej na rzecz dziecka i rodziny.

8.1. Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne

Realizacja ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych obejmowała prowadzenie postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie następujących świadczeń: zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych oraz świadczenia pielęgnacyjne, a następnie wypłata przyznanych świadczeń.

W 2023 roku wydano **550 wszystkich decyzji przyznających dotyczących świadczeń rodzinnych** oraz wypłacono 10127 świadczeń:

a) zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: 569 decyzji, 854 świadczeń, na kwotę 447 327,16 zł

b) dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

- urodzenia dziecka – 4, kwota świadczeń – 4000,00zł
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 19, kwota świadczeń – 7 600,00 zł
- samotnego wychowywania dziecka – 266, kwota świadczeń – 50 168,12 zł
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 306, kwota świadczeń – 32 840,00 zł
- rozpoczęcia roku szkolnego – 208, kwota świadczeń – 14 404,00 zł
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 219, kwota świadczeń – 14 985,16 zł
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 501, kwota świadczeń – 47 232,57 zł
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „becikowe” - 28, kwota świadczeń – 28 000,00 zł
- świadczenie rodzicielskie – **143**, kwota **130 140,10 zł**

c) świadczenia pielęgnacyjne, w tym:

- zasiłek pielęgnacyjny – 488 świadczeń na kwotę 882 785,60 zł
- świadczenie pielęgnacyjne – 128 świadczeń na kwota 1 976 097,90 zł
- zasiłek dla opiekuna – 0 świadczeń na kwotę 0 zł
- specjalny zasiłek opiekuńczy – 0 świadczeń na kwotę 0 zł.
- składka emerytalno-rentowa (opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze) 91 , na kwotę 387 677,74 zł
- składka zdrowotna od świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna – 55 świadczeń na kwotę 70 470,52 zł.

d) jednorazowe świadczenie „Za Życiem”- 2 świadczenia na kwotę 8 000,00zł

e) Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne na rzecz rodzin z Ukrainy - liczba złożonych wniosków: 29; Liczba świadczeniobiorców/ wydanych decyzji: 29; Kwota wypłaconych świadczeń : 130 621,95 zł.

8.2. Świadczenia alimentacyjne

Realizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała prowadzenie postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a następnie wypłata przyznanych świadczeń. W roku 2023 wydano 73 decyzji dotyczących funduszu alimentacyjnego oraz wypłacono łącznie 92 świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **232 968,30 zł**. Średnia wysokość jednego świadczenia alimentacyjnego wyniosła 453,25zł. Łącznie na świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz składkę emerytalno-rentową wydano w roku 2023 kwotę 4 465 319,12 zł. Na obsługę wypłaty świadczeń w ramach Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego wydano kwotę 111 632,98 zł.

8.3. Dodatek mieszkaniowy

Realizacja ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach obejmowała prowadzenie postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie dodatku mieszkaniowego, a następnie wypłaty przyznanych świadczeń. W 2023 roku z dodatku mieszkaniowego skorzystały 77 gospodarstwa domowe. Wydano 164 decyzje w sprawie dodatku

mieszkańcowego, w tym: 4 wstrzymane ze względu na niedopłacanie do pełnej wysokości czynszu. **W roku 2023 środki wydane na dodatki mieszkaniowe wyniosły kwotę 217 610,02 zł.**

8.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 2230) Centrum Usług Społecznych realizowało postępowania administracyjne dotyczące przyznania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkujących na terenie Gminy Milanówek, a następnie wypłacał te świadczenia. **W 2023 roku z pomocy w formie stypendium socjalnego skorzystało 12 uczniów na łączną kwotę 10.149,00 zł.**

8.5. Realizacja Programu Pomocy Żywnościowej FEAD Centrum Usług Społecznych w Milanówku w celu realizacji Programu w roku 2023 podjęło współpracę z Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział w Grodzisku Mazowieckim (PCK) i Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Warszawie (PKPS). Współpraca ta polegała na dystrybucji pomocy żywnościowej w ramach Programu. W ramach realizacji tego zadania wydano w roku 2023 łącznie 94 skierowania, w tym 38 skierowań dla 55 osób do PCK i 56 skierowań dla 104 osób do PKPS. Wśród beneficjentów żywności 75 osób stanowiły kobiety, a 84 mężczyźni. Wśród odbiorców żywności 40 osób to osoby z niepełnosprawnościami, a 64 osoby mieściły się w 100% kryterium dochodowego, co pokazuje, że często egzystowali na granicy ubóstwa. Od maja 2023 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zwiększyło kryterium wydawania skierowań. Skierowania były przyznawane do 235% kryterium dochodowego, czyli 1 823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 410 zł w przypadku osoby w rodzinie. W dystrybucji żywności przekazywanej przez PCK, Centrum Usług Społecznych współpracowało z **Ochotniczą Strażą Pożarną w Milanówku.**

8.6. Dodatek elektryczny

W 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej na podstawie ustawy z dnia 17 października 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej wypłacano dodatek elektryczny, którego wysokość została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego. W przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosi 1000 zł. (31 wniosków) Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to 1500 zł. (39 wniosków). Dodatek elektryczny funkcjonował od 01.12.2022r. do 01.02.2023r.

8.7. Opieka zdrowotna

Pieczą nad systemem opieki zdrowotnej nad mieszkańcami w Gminie Milanówek, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Zdrowia, traktowana jest jako jedno z priorytetowych zadań. Niestety fakt, że jego wykonalność nie zależy wyłącznie od władarzy miasta, zaprowadzenie satysfakcjonującego poziomu standardu opieki zdrowotnej mieszkańców bywa trudny do wyegzekwowania. Charakter funkcjonującego w Milanówku systemu nie różnił się od tego, który obserwujemy w skali ogólnokrajowej. W przypadku opieki zdrowotnej nad określonymi grupami mieszkańców wspólnoty samorządowej, lokalnie także występuje tendencja znaczącego jej niedostosowania do jej potrzeb. Szczególnym problemem jest deficyt specjalistów z dziedziny geriatry oraz innych profesjonalistów, sprawujących opiekę nad osobami w wieku poprodukcyjnym. W roku 2023 na terenie miasta Milanówka w trzech

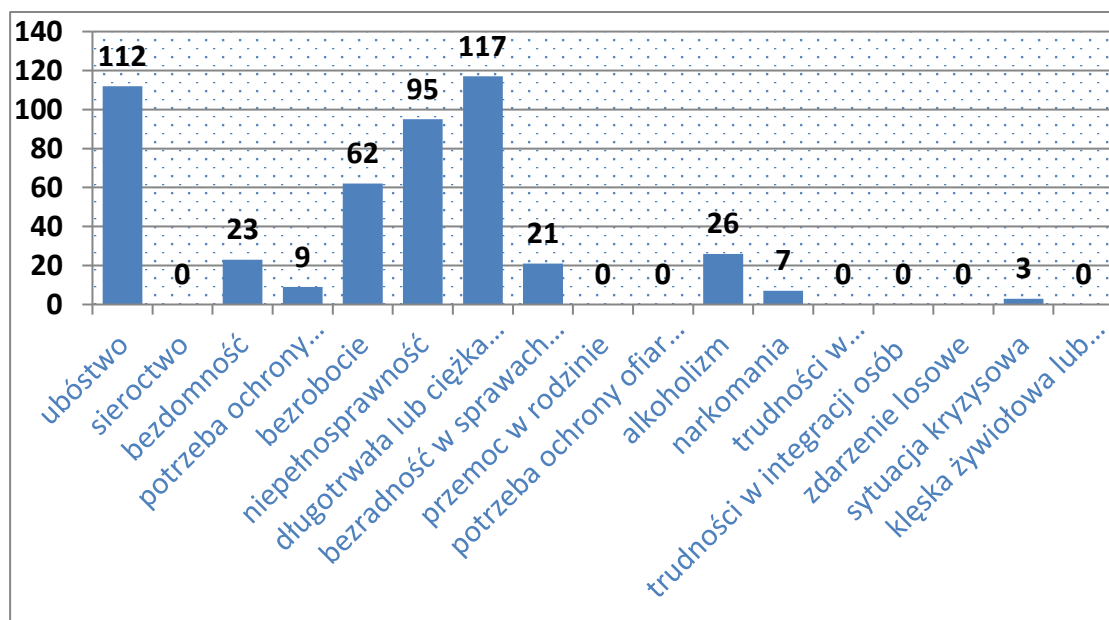
Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, którymi są Biovena, Milanmed i Awemed, świadczone były ogólne usługi medyczne w systemie ambulatoryjnym (wszystkie specjalności) na podstawie kontraktów zawartych z NFZ, przez lekarzy specjalistów różnych specjalności, świadczących usługi medyczne także seniorom. Żadna z wymienionych placówek nie realizowała usług medycznych geriatrycznych. Zważywszy na ograniczony dostęp do usług zdrowotnych mieszkańców Milanówka, wynikający z trudnej sytuacji prawno-ekonomicznej służby zdrowia, samorząd lokalny podejmował w roku 2023 doraźne działania mające na celu podniesienie jakości usług zdrowotnych, poprzez finansowanie w ramach własnego budżetu niektórych działań prozdrowotnych tj np. profilaktyka rehabilitacyjna. W 2023r. przygotowano i przeprowadzono świadczenie usługi opieki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji w gabinecie dla mieszkańców Miasta Milanówka. Usługi rehabilitacyjne świadczone były przez dwóch Wykonawców :

- Biovena : Kwota umowy: 89 079,00 zł, Aneks z 04.12.2023r zwiększający wartość umowy do 92 225,00 zł, z rehabilitacji skorzystało: 89 osób
- Sorno Kwota umowy: 79 000 zł, Umowa nr W/64/CUS/81/23 z dnia 31.08.23r, Aneks z 04.12.23r. zwiększający wartość do 88 100,00zł; z rehabilitacji skorzystały 92 osoby.

W ramach pozyskanych środków zewnętrznych realizowano także usługi usprawniające w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych oraz rehabilitację wad postawy dla najmłodszych mieszkańców Milanówka. Wiele działań prozdrowotnych np. badania profilaktyczne, skierowanych do osób starszych realizowano nieodpłatnie. Działania te szczegółowo zostały omówione w sprawozdaniu z realizacji Programu Usług Społecznych w Gminie Milanówek na lata 2021-2023.

9. Przyczyny korzystania z pomocy (analiza wybranych dysfunkcji).

Wykres 13. Dysfunkcje w rodzinie korzystającej z pomocy społecznej w liczbach w 2023r.

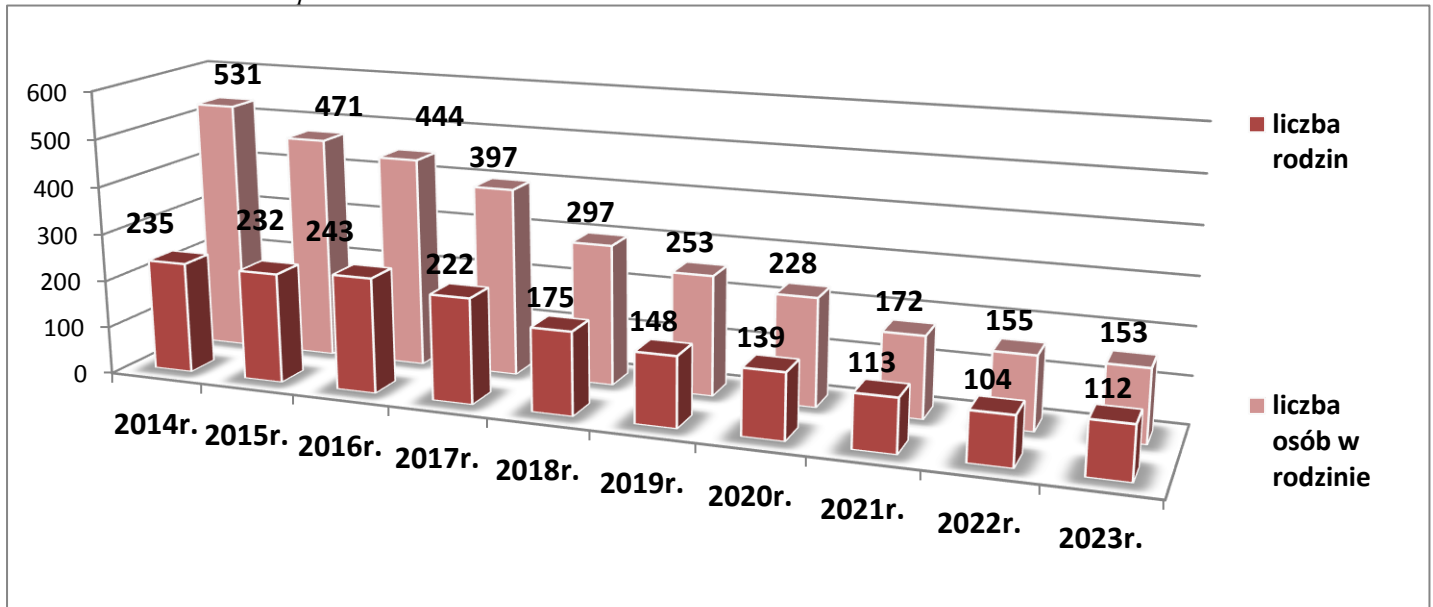
Źródło: sprawozdanie MRiPS

Wśród głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2023r. dominującymi powodami były w kolejności: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała choroba, alkoholizm i narkomania, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Ubóstwo. W 2023 roku zdiagnozowano łącznie 112 rodzin, które osiągały najniższe dochody tzn. poniżej obowiązującego kryterium dochodowego, które wynosiło dla osoby samotnej 776 zł, dla osoby w rodzinie 600 zł.

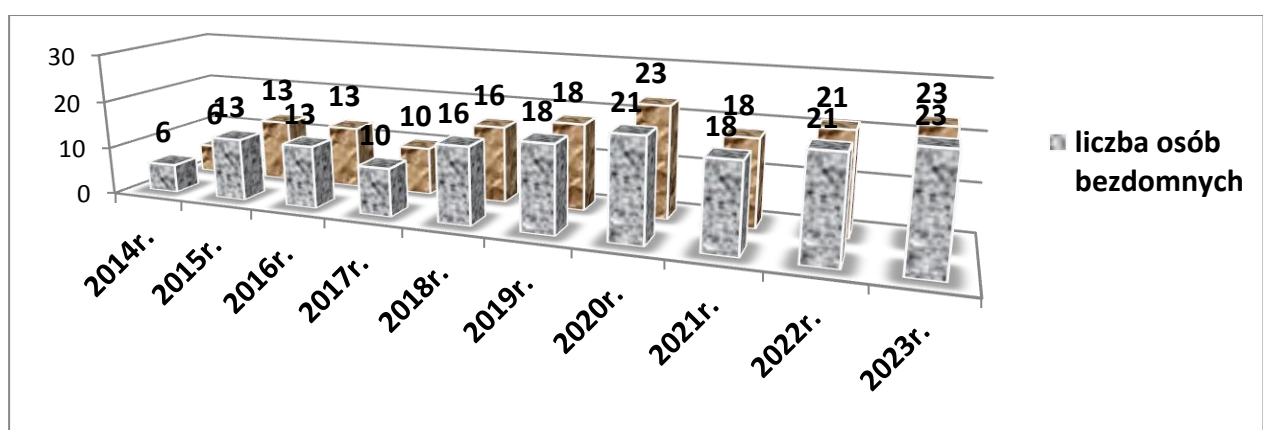
Wykres 14. Ubóstwo - lata 2014 – 2023

Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS.

Bezdomność. W Milanówku problem bezdomności w 2023 roku dotyczył 23 osób, w tym wsparcia w formie schronienia udzielono 14 osobom bezdomnym (w tym 12 mieszkańcom Milanówka). Wśród nich były osoby, które w poprzednich latach utraciły prawo do lokalu lub osoby po opuszczeniu zakładu karnego. Wśród większości osób bezdomnych z terenu miasta lub zagrożonych bezdomnością występuje problem uzależnienia alkoholowego. W okresie zimowym pracownicy socjalni wspólnie z pracownikami Straży Miejskiej dokonują kontroli miejsc, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne. W roku 2023 łączne koszty poniesione przez Gminę Milanówek na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wyniosły 188.222,00zł.

Wykres 20. Bezdomność w latach 2014 – 2023

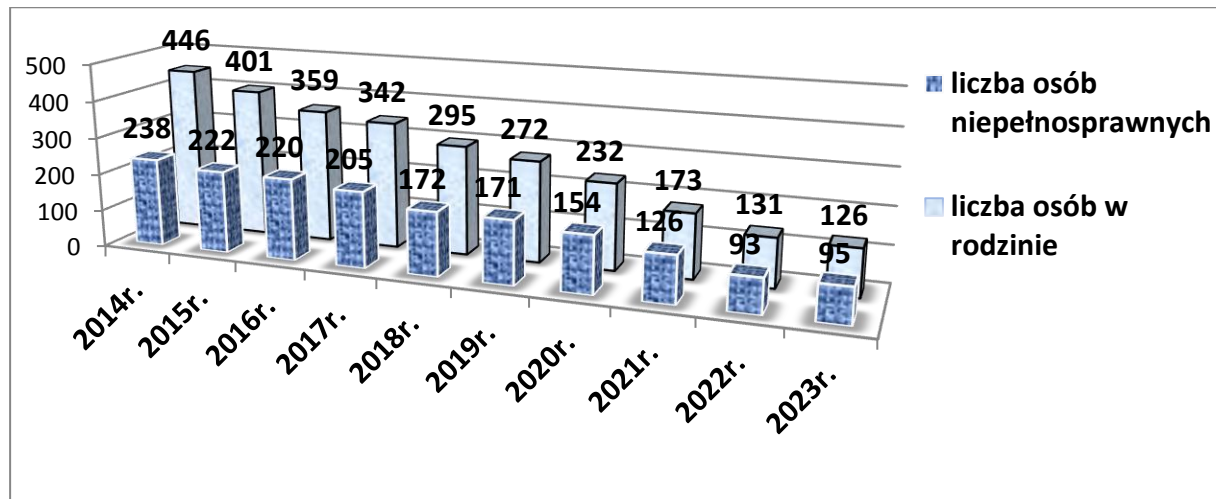

Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS.

Niepełnosprawność. Z powodu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, z pomocy społecznej skorzystało w 2023 roku ogółem 95 rodziny, w których są osoby niepełnosprawne. Osobom niepełnosprawnym znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, wymagającym pomocy w codziennych czynnościach życiowych była udzielana pomoc w formie usług opiekuńczych. Najtrudniejsze problemy w pracy z osobami posiadającymi orzeczenie o stopniu niepełnosprawności występują w grupie

osób uzależnionych od alkoholu. W stosunku do tej grupy klientów w 2023 roku były kontynuowane działania mające na celu ograniczenie marnotrawienia środków. Pogarszający się stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania były przyczyną umieszczenia osób w domach pomocy społecznej. Łącznie w roku 2023 gmina monitorowała pobyt w domu pomocy społecznej 32 swoich mieszkańców.

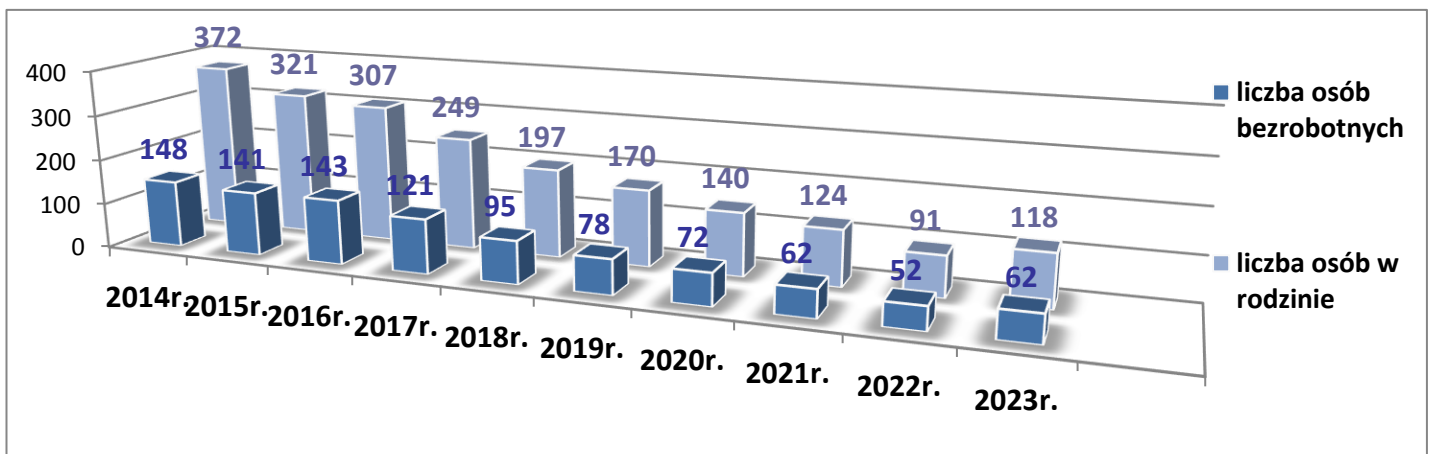
Wykres 15. Niepełnosprawność – w latach 2014 – 2023

Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS.

Bezrobocie. Trzecią z najczęściej występujących dysfunkcji było bezrobocie. Z powodu bezrobocia w roku 2023 udzielono pomocy 95 rodzinom.

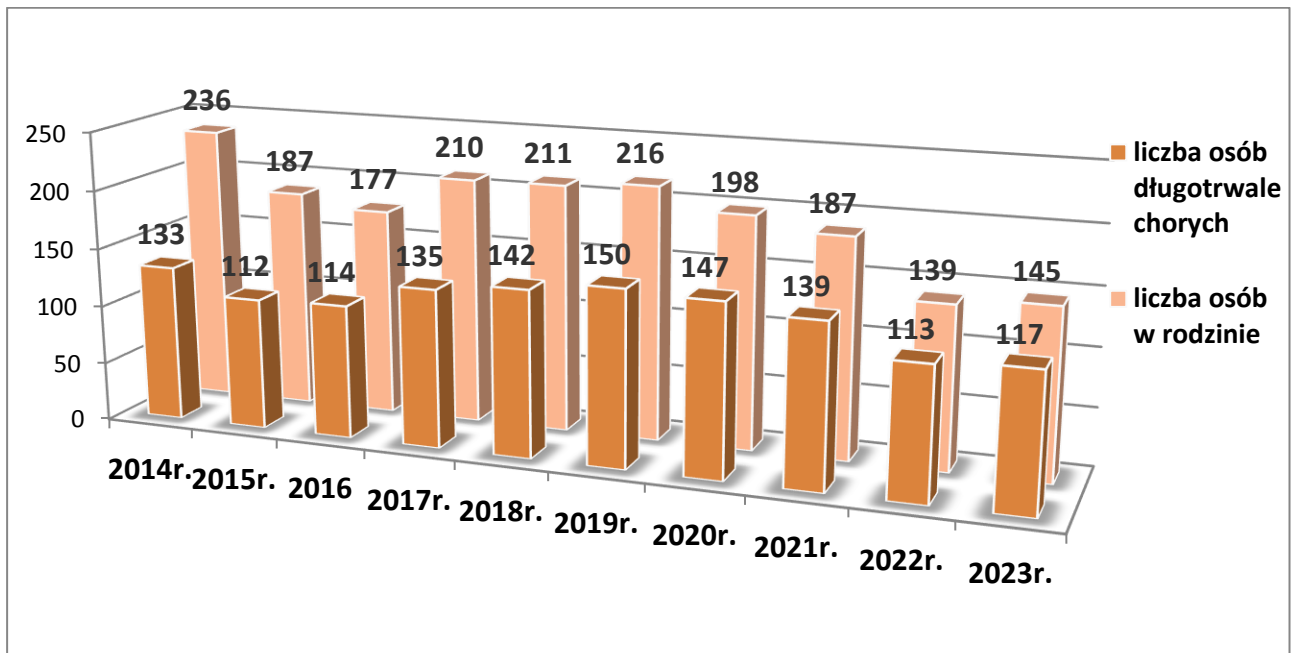
Wykres 16. Bezrobocie - w latach 2014 – 2023

Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS

Długotrwała choroba. Kolejną znaczącą grupą rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej są rodziny z dysfunkcją długotrwałej lub ciężkiej choroby. Z tej przyczyny w roku 2022 udzielono pomocy 91 osobom. Większość świadczeń była udzielana jednorazowo na zakup leków lub pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w miejscu zamieszkania. Kilka osób prosiło o pomoc w pokryciu kosztów dojazdu do specjalistycznej placówki medycznej. Pomoc z powodu długotrwałej choroby jest udzielana w większości osobom starszym, które mają niskie świadczenia emerytalne lub rentowe.

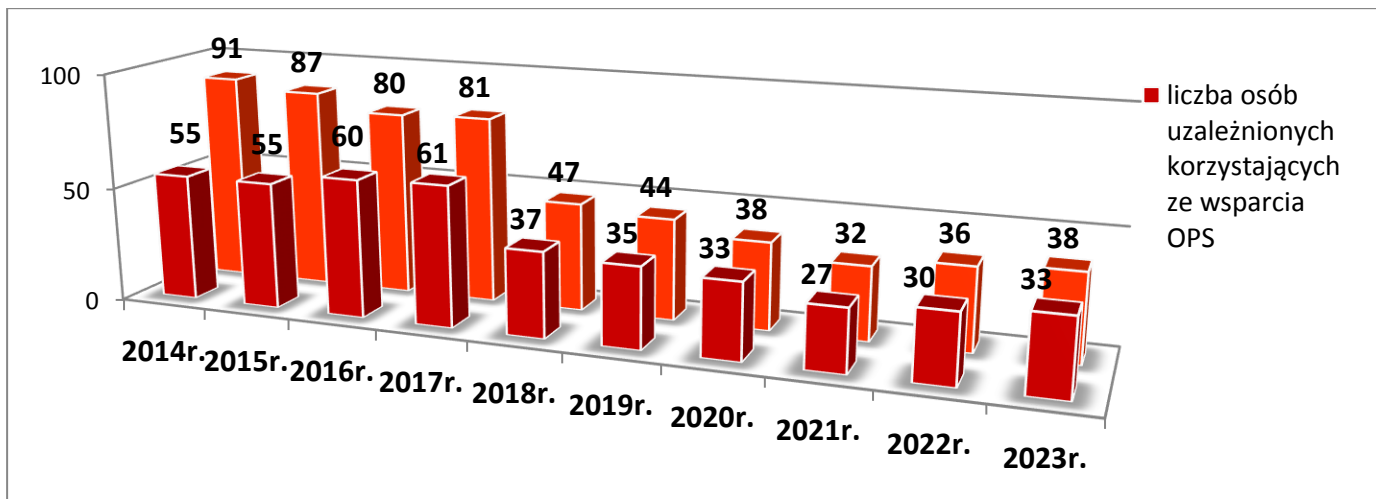
Wykres 17. Długotrwała choroba w latach 2014 - 2023

Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS.

Alkoholizm i narkomania. Wśród klientów w 2023 roku problemy alkoholowe występowały w 26 rodzinach. Natomiast problemy związane z uzależnieniem od narkotyków zdefiniowano w 7 rodzinach korzystających ze świadczeń.

Tabela: Alkoholizm i narkomania - lata 2014 - 2023

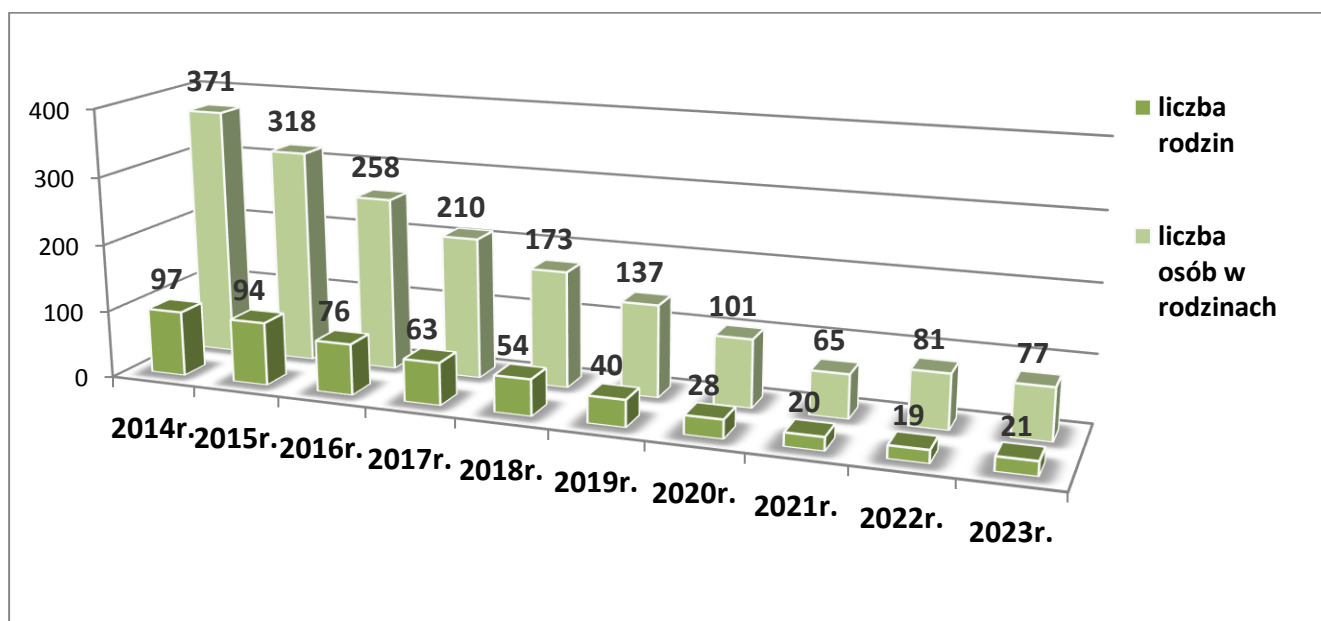
Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS.

Udzielanie pomocy rodzinom z problemami wynikającymi z uzależnień polega w szczególności na prowadzeniu przez pracowników socjalnych stałego monitoringu rodziny. Większość osób nadużywających alkoholu to mężczyźni, najliczniejsza grupa z nich to osoby, które nie pracują lub pracują dorywczo, są w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym i nie mają stałych źródeł dochodu. Najtrudniejsze sytuacje występują w rodzinach z dziećmi w sytuacjach, gdy alkoholu nadużywają oboje rodzice. Sytuacja taka została zdefiniowana w 6 rodzinach, są one objęte nadzorem kuratorskim. Podobnie jak w poprzednich latach nadużywanie przez klientów ośrodka alkoholu i marnotrawienie środków było w 2023 roku jedną z podstawowych przyczyn przyznawania pomocy w formie rzeczowej lub ograniczenia jej zakresu do niezbędnego minimum np. wydawania talonów do sklepu lub zapewnienia

gorącego posiłku. W szczególnie trudnych przypadkach pracownicy socjalni wnioskują o wszczęcie procedury przymusowego leczenia. Problem alkoholizmu mimo dobrej współpracy różnych służb na terenie miasta jest widoczny. Brak skutecznych procedur i profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień jest jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy. W związku z powyższym ważnym jest prowadzenie wczesnej profilaktyki szczególnie wobec dzieci i młodzieży.

Problemy opiekuńczo - wychowawcze i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w 2023 roku dotyczyły 21 rodzin, w których pozostawało 77 osób. Większość rodzin korzystających z pomocy społecznej, to rodziny z dziećmi i korzystały one z wielu form wsparcia nie tylko materialnego. Praca z rodzinami, w których występują problemy wychowawcze jest szczególnie trudna, gdyż w rodzinach występuje często wiele złożonych dysfunkcji, które nawzajem się na siebie nakładają. W większości przypadków wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych straży miejskiej i policji pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci i członków tych rodzin.

Wykres 19. Problemy opiekuńczo – wychowawcze - lata 2014-2023

Źródło: Dane ze sprawozdań MRiPS.

10. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z działaniami wojennymi na terytorium tego państwa.

Centrum Usług Społecznych w Milanówku realizując przepisy ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.) udzieliło pomocy finansowej w formie jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł dla 42 osób na łączną kwotę 12600 zł; świadczenia finansowego na zakup posiłków dla dzieci i młodzieży w oparciu o art. 29 i 30 oraz zasiłki celowe na zakup żywności na łączną kwotę 3854 zł. Centrum Usług Społecznych w Milanówku w ramach pomocy obywatelom Ukrainy przebywającym w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym udzielało również wsparcia informacyjnego dotyczącego możliwości ubiegania się o orzeczenie o niepełnosprawności czy status osoby bezrobotnej. Centrum Usług Społecznych w

Milanówku w ramach Programu FEAD Podprogram na rok 2023 wydawało skierowania na żywność dla 13 rodzin. Z pomocy tej skorzystało łącznie 18 osób. Centrum Usług Społecznych w Milanówku w 2023 roku sprawowało nadzór nad realizacją postanowienia sądu ustanawiającego tymczasowego opiekuna prawnego nad małoletnimi obywatelami Ukrainy. W 2023 roku nadzorem objętych było 5 opiekunów tymczasowych, pod których opieką znajdowało się 6 małoletnich obywateli Ukrainy.

11. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w roku 2023.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek na lata 2022-2025 r. został uchwalony w dniu 31 marca 2022r. (UCHWAŁA Nr 500/LIX/22) i zawiera wiele aspektów funkcjonowania społeczności lokalnej. W środowisku lokalnym alkohol jest kupowany i sprzedawany. W najbliższym otoczeniu kształtują się również przekonania i zachowania dzieci związane z alkoholem. Tu powstają i są podtrzymywane określone normy i zwyczaje związane z jego spożywaniem. W społeczności lokalnej najbardziej widoczne są konsekwencje nadużywania alkoholu, a szkody spowodowane nadmiernym piciem obciążają budżet lokalny. W związku z tym treść programu obejmowała: profilaktykę, leczenie, reintegrację społeczną, wszechstronną pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, narkotykowym i przemocą, edukację społeczną, działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.

Dlatego ważną sprawą jest nie tylko zapobieganie i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych, ale również minimalizowanie skutków oraz edukowanie, uświadamianie i wspieranie. Realizując dyspozycję art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 4-5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii realizację i koordynację Gminnego Programu powierza się Centrum Usług Społecznych.

Przy realizacji Programu Centrum współpracowało z następującymi podmiotami:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariatem Policji w Milanówku,
- Strażą Miejską w Milanówku,
- Sądem Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie Gminy Milanówek,
- Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Grodzisku Mazowieckim,
- Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Pruszkowie,
- Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie,
- Środowiskowym Klubem Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin,
- Grupą AA „MILA”,
- Organizacjami pozarządowymi
- Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

W okresie od stycznia do grudnia 2023 roku na realizację przedsięwzięć w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek wydano **414 306,19** zł. Środki pochodziły z opłat za korzystanie podmiotów gospodarczych z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Dodatkowym źródłem finansowania były środki z dodatkowej opłaty, wnoszonej przez przedsiębiorców prowadzących hurtowy obrót alkoholem (opłata, zwana potocznie „podatkiem od małpek”). Wydatkowanie środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu na lata 2022-2025 przedstawia poniższa tabela.

Paragraf	Plan	Wykonanie	%
Dział 851- Rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi	459 330,00	398 931,19	86,85
Dział 851- Rozdział 85153- przeciwdziałanie narkomanii	15 375,00	15 375,00	100

Opis szczegółowy zadań i celów realizowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek na lata 2022-2025, w roku 2023.

Realizacja zadania nr 1. „Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i ich rodzin” oraz zadania 2. „Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą domową”. W ramach w/w zadań zrealizowano:

Prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy.

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz w celu zapewnienie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą prowadzono poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy.

Dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym pełnili specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, którzy są również specjalistami pomocy ofiarom przemocy, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz adwokat. W 2023 roku specjaliści w sumie odbyli 1374 godzin dyżurów, co średnio w miesiącu daje 125 godzin. Warto podkreślić, iż Punkt Konsultacyjno- Informacyjny był dostępny dla mieszkańców Milanówka, od poniedziałku do soboty. Od 8.00 do 16.00 można było uzyskać pomocy od osoby świadczącej tzw. pierwszy kontakt, zaś w godzinach popołudniowych i wieczornych od specjalistów pracujących w Punkcie.

W ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego specjalista prowadził grupę wsparcia dla osób współuzależnionych, skierowana do osób, które pozostają w bliskim związku z osobą nadużywającą alkohol lub inne substancje psychoaktywne. Uczestnictwo w spotkaniach grupy pozwala osobom współuzależnionym zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymanie alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie umożliwia odnalezienie stabilizacji emocjonalnej.

W formie indywidualnej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym odbywały się:

- Konsultacje udzielane przez specjalistów psychoterapii uzależnień. W 2023 roku zrealizowano 348 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 275 porad. W ramach porad specjaliści motywowali osoby uzależnione do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego lub ambulatoryjnego.
- Porady prawne. Zrealizowano łącznie 208 godzin dyżurów, udzielono 146 porad. Prócz wsparcia psychologicznego, zabezpieczenie prawne osób w kryzysie jest niezbędne.
- Konsultacje psychologiczne dla osób dorosłych współuzależnionych, będących w kryzysie, doznających przemocy lub będących sprawcami przemocy. Zrealizowano łącznie 437 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 452 porad.

- Konsultacje świadczone przez psychologów dziecięcych skierowane dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów. Zrealizowano łącznie 381 godzin dyżurów podczas których udzielono łącznie 359 porad.

Zakup i prenumerata tematycznych publikacji i czasopism, działania promocyjne. W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek zastały zaprenumerowane miesięczniki „Świat Problemów” oraz „Remedium”. Czasopisma te są fachową literaturą, bardzo przydatną dla konsultantów zatrudnionych w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym, pracowników Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Centrum Usług Społecznych w Milanówku oraz członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Miesięczniki są poświęcone profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień, działaniom dążącym do przeciwdziałania przemocy, psychoedukacji, metodologii pracy wychowawczej w środowisku szkolnym i rodzinnym.

Zakupiono ulotki dotyczących bezpłatnej oferty pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej świadczonej przez profesjonalistów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym. We współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych były one rozpowszechniane na terenie miasta Milanówka (urząd, szkoły, przychodnie, instytucje) oraz rozdawane podczas „Otwartych Ogrodów” i innych wydarzeń odbywających się w Milanówku. Materiały, ulotki dotyczyły możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego oferowanego przez Punkt Informacyjno – Konsultacyjny i dotyczyły informacji na temat zjawiska przemocy.

Ponadto na stronach internetowych Urzędu Miasta Milanówka, jak również Centrum Usług Społecznych zamieszczono informację o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta Milanówka skierowaną do osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA oraz osób doświadczających przemocy.

Pracownicy Centrum Usług Społecznych zajmujący się profilaktyką i uzależnieniami brali udział na bieżąco w szkoleniach bądź konferencjach.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych również uzupełniali swoją wiedzę poprzez szkolenia.

Realizacja zadania nr 3. „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży” współpracowano ściśle z innymi instytucjami. W ramach środków finansowych pochodzących z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przygotowano i przeprowadzono cykl zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży uczęszczających do Milanowskich szkół. Sfinansowano szkolenia dla nauczycieli z rekomendowanego programu profilaktycznego „Przyjaciele Zippiego.” Prowadzono zajęcia profilaktyczne z alko i narkogoglami. Zrealizowano usługi polegające na przygotowaniu i przeprowadzaniu cyklu warsztatów dotyczących wspierania rodziców, rozwoju kompetencji i pomocy w zrozumieniu zachowań i postaw dziecka z konkretnymi technikami i narzędziami do wykorzystania w konkretnych sytuacjach, opartych na „Pozytywnej Dyscyplinie”.

Tematy zajęć:

1. Pozytywne podejście w domu - rodzic życzliwy i stanowczy jednocześnie
 - Czym jest Pozytywna Dyscyplina?
 - Krótka historia i Podstawowe założenia.
 - Jakie życiowe kompetencje kształtuje Pozytywna Dyscyplina u dzieci
 - Jakim jestem rodzicem Życzliwość i stanowczość jednocześnie
2. Dlaczego dzieci zachowują się „źle i co jako rodzice możemy z tym zrobić?
 - Jak reagować i zapobiegać trudnym zachowaniom.

- Ludzki mózg i mechanizm odcięcia od racjonalnego działania
 - Istota przynależności i jej wpływ na zachowanie dziecka.
 - Jakże założenia stoją za zachowaniem dziecka – metafora góry lodowej.
 - Cztery błędne strategie zachowania
3. Kary vs konsekwencje
- Skutki kar i ich wpływ na zachowanie dzieci
 - Różnica między karą a konsekwencją
 - Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach.
 - Czym są konsekwencje naturalne i logiczne
4. Budowanie poczucia wartości i sprawczości u dzieci
- Jak motywować by nie zniechęcać.
 - Błędy jako okazja do nauki
 - Motywowanie i wzmacnianie dzieci
 - Czym różni się zachęta od pochwały
 - Pytania pełne ciekawości - elementy coachingu w wychowaniu
 - Etykietowanie i wrzucanie dzieci w role
5. Kolejność urodzenia a zachęta
- Jak nasza kolejność urodzenia wpływa na naszą osobowość
 - Jak traktujemy dzieci zgodnie z ich kolejnością urodzenia
 - Jak Pozytywna Dyscyplina pomaga nam wspierać każde dziecko, bez względu na ich kolejność urodzenia i pozwala na ich naturalny rozwój
6. PRIORYTETY ŻYCIOWE, czyli RODZICIELSKA KARTA W STRESIE
- Jak się zachowujesz, kiedy się stresujesz
 - Jakże przekonania stoją za Twoim zachowaniem
 - Techniki Pozytywnej dyscypliny, pomagające w samoregulacji i konstruktywnym wspieraniu swoich dzieci
- Warsztaty odbywały się w siedzibie Centrum Usług Społecznych w Milanówku, przy ulicy Sosnowej 1 C.
- Sfinansowano usługę polegającą na przeprowadzaniu całorocznego cyklu spotkań-warsztatów dotyczących współczesnych problemów i ich rozwiązań skierowanych do rodziców, jak również wszystkich mieszkańców Milanówka zainteresowanych tą tematyką. Warsztaty odbywały się on-line.
1. „Prawie nastolatki – czyli o relacji z dziećmi w wieku 8-12 lat”.
 2. „Rozwód, rozstanie, nowa rodzina – gdy w rodzinie zachodzą zmiany”.
 3. „Bądź krok przed – jak zapobiegać zachowaniom autodestrukcyjnym u dzieci/młodzieży (m.in. sekty, grupy autodestrukcyjne, subkultury)”.
 4. „O żałobie, czyli co powiedzieć i zrobić, jeśli w otoczeniu dziecka/nastolatka doszło do śmierci?”.
 5. „Relacja matka i córka – czyli o kobiecej mocy.”
 6. „Co zrobić, gdy moje dziecko jest świadkiem przemocy w swoim otoczeniu (w domu, w szkole, w grupie rówieśniczej).”
 7. Zajęcia dla nastolatków „Mogę, potrafię i podejmuję wyzwania – czyli o poczuciu sprawstwa, poczuciu wartości i radzeniu sobie ze stresem.” (2 h warsztatu, godzina pytań i odpowiedzi).
 8. „Nastoletnie zagrożenia – o uzależnieniach i zachowaniach ryzykownych.”
 9. „Złość, smutek, frustracja. Jak uczyć dzieci rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami.”
 10. „Odporność psychiczna – moja i mojego dziecka.”
 11. „Neuroróżnorodność - gdy dotyczy mojego dziecka lub dzieci w jego otoczeniu.”
 12. „Gdy jedzenie staje się problemem – o zaburzeniach odżywiania u dzieci i młodzieży.”

W 2023 roku były również regularnie prowadzone zajęcia socjoterapeutyczne z podopiecznymi z placówki wsparcia dziennego – Środowiskowego Klubu Wsparcia dla Dzieci i Ich Rodzin oraz indywidualne konsultacje z pedagogiczne dla rodziców, opiekunów prawnych. Dofinansowano również Program profilaktyczno – socjoterapeutyczny „Edukacja przez zabawę-Ferie 2023 w Milanowskim Promyku” oraz „Wakacje z uśmiechem w Milanowskim Promyku”. Program skierowany był dla dzieci i młodzieży korzystających ze Świetlic Środowiskowych zlokalizowanych na terenie miasta Milanówka. Podczas ferii i wakacji był realizowane program edukacyjny w zakresie profilaktyki uniwersalnej oraz zachowań ryzykowanych i uzależnień behawioralnych. Prowadzone były zajęcia z rekomendowanego programu „ Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” oraz zajęcia z alko i narko goglami. Rozdawane też były gadzety profilaktyczne przypominające o omawianych zagadnieniach. Cały program połączony był z różnymi formami spędzania wolnego czasu, bez uzależnień. Zakupiono również gry edukacyjno-profilaktyczne „Mosty do przyszłości.” Dofinansowano wyjazd dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Milanówka, na obóz Profilaktyczno-Sportowy organizowany przez Stowarzyszenie „Milan” Milanówek, który był przede wszystkim skoncentrowany na działaniach edukacyjno-wychowawczych, zmierzających do minimalizowania/wyeliminowania zachowań ryzykownych (związanych z uzależnieniami) oraz wzmacniania zachowań prozdrowotnych (upowszechnianie zdrowego i aktywnego trybu życia, wolnego od uzależnień). Obóz zawierał program profilaktyki uniwersalnej, adresowane były do dzieci i młodzieży, która ze względu na swoją sytuację rodzinną (środowiskową) była narażona na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych. Prowadzenie edukacji w zakresie wiedzy i szkodliwości substancji uzależniających. Gmina Milanówek kontynuowała uczestnictwo w kampaniach ogólnopolskich, głównie poprzez przekazywanie ulotek informacyjnych:

- a) „Przeciw pijanym kierowcom!” – kampania miała na celu uświadomienie młodzieży i dorosłym jak poważne mogą być skutki nietrzeźwości podczas kierowania pojazdami. Skłaniała do reagowania w kryzysowych sytuacjach.
- b) „Dopalacze – powiedz stop!”- kampania miała na celu ostrzec dzieci i młodzież, jak groźne są narkotyki i jakie konsekwencje dla zdrowia powodują.
- c) „Postaw na rodzinę!”- kampania miała na celu m.in. uświadomienie rodzicom i dzieciom jak ważna jest rola rodziny w życiu człowieka. Ukazywała, że wyrażanie odpowiednich słów oraz kontrolowanie emocji wpływa na wychowanie dzieci i młodzieży oraz zapobiega popadaniu w uzależnienia.
- d) „Reaguj na przemoc!”- kampania miała na celu dotrzeć z ważnymi informacjami do osób doznających przemocy, świadków, a także sprawców. Uczestnicy kampanii dowiedzieli się, w jaki sposób mogą szukać wsparcia, a także jak mogą pomóc osobom potrzebującym interwencji.

W związku z prowadzonymi działaniami profilaktycznymi w milanowskich przedszkolach, szkołach podstawowych przez Komendę Powiatową Policji w Grodzisku, Wydział prewencji sfinansowano i przekazano gadzetu profilaktyczno-edukacyjno-informacyjne skierowane dla dzieci i ich opiekunów. Sfinansowano również w Szkole Podstawowej nr 1 projekt profilaktyczny, którego dopełnieniem były wydarzenie pod nazwą „Bajki na jednej nodze” (klasy I-III) oraz „Wielka ucieczka” (klasy IV i V).

Realizacja zadania nr 4. „Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych”.

Wspieranie mityngów Anonimowych Alkoholików grupy „Mila” funkcjonującej na terenie naszego Miasta Milanówka poprzez nieodpłatne użyczenie powierzchni lokalu przy ulicy Sosnowej 1C.

Realizacja zadania nr 5. „Interweniowanie w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ i artykule 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.”

Członkowie MKRPA są przedstawicielami różnych instytucji działających na terenie naszego miasta i reprezentują różne zawody, co pozwala na wieloaspektowe spojrzenie i rozwiązywanie problemu alkoholowego. W komisji działają przedstawiciele: Centrum Usług Społecznych, Środowiskowego Klubu Wsparcia, Straży Miejskiej, PIK, Policji. W 2023r. MKRPA zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości, realizowała zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w mieście Milanówek na 2022-2025 rok, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i zdrowotnych, które wynikają z nadużywania alkoholu i narkotyków. Działania MKRPA są spójne ze strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Milanówek oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W grudniu 2023r. przeprowadzono usługę szkoleniową pn. „Badanie dostępności napojów alkoholowych, szkolenie sprzedawców oraz audyt dla 31 punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Milanówka. Kampania informacyjna dla sprzedawców napojów alkoholowych składała się z trzech części: badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim, audyt punktu i szkolenie sprzedawców. Podczas audytu trener sprawdzał przestrzeganie warunków określanych przepisami prawa zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałania alkoholizmowi. Ocenie podlegały następujące kwestie: informacja o szkodliwości spożywania alkoholu w miejscu sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych, informacje dotyczące sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, spożywanie alkoholu w pobliżu sklepu, przygotowanie miejsca do spożycia alkoholu w obrębie punktów, zatrudnianie osób nieletnich do podawania i sprzedaży napojów alkoholowych. Dodatkowo poproszono o zwrócenie uwagi i uwrażliwienie na zakaz sprzedaży napojów energetycznych dla osób poniżej 18-tego roku życia, który wszedł w życie 1 stycznia 2024 roku, wprowadzony został ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw.

Realizacja zadania nr 6. Diagnoza lokalnych problemów związanych z alkoholem, narkomanią oraz przemocą oraz działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.

Diagnoza społeczna środowiska była szczegółowo dokonana i przedstawiona w 2019r. Na podstawie danych pochodzących z różnych dokumentów, sprawozdań, statystyk. Dokument ten pokazywał, że Milanówek tak jak każde inne miasto nie jest wolne od zagrożeń związanych z uzależnieniami. Wyniki diagnozy są bieżąco monitorowane. Rekomendację wskazującą, że taką dokładną diagnozę zaleca się przeprowadzać co parę lat. W 2021 roku na potrzeby działania Centrum Usług Społecznych została wnikliwie przeprowadzona diagnoza potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie Miasta Milanówka, gdzie dokonano oceny ochrony i promocji zdrowia w tym problemów związanych z alkoholem, narkomanią oraz przemocą.

12. Sprawozdanie z monitorowania realizacji Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów w Mieście Milanówek na lata 2022-2024

Celem Programu przyjętego uchwałą Nr 545/LXVII/22 Rady Miasta Milanówka z dnia 18 lipca 2022r. jest budowanie warunków do działań promujących aktywność seniorów, zapewniających poczucie bezpieczeństwa oraz określa zadania mające na celu przystosowanie infrastruktury do potrzeb i możliwości osób starszych oraz zmianę sposobu postrzegania seniorów przez społeczeństwo, w szczególności przez dzieci i młodzież. Realizowany Program jest

odpowiedzią na wyzwania współczesności, a przede wszystkim zmieniającą się sytuacją demograficzną. Poprawa warunków życia osób starszych oraz wspieranie ich integracji ze środowiskiem oraz rozwój usług społecznych dla seniorów i osób niepełnosprawnych to główne cele realizowane w ramach programu w roku sprawozdawczym. Działania realizowano w ramach czterech priorytetów określonych w programie:

- Edukacja osób starszych i niepełnosprawnych
- Aktywność społeczna promująca integrację międzysenioralną oraz międzypokoleniową
- Partycypacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych
- Usługi społeczne dla osób starszych i niepełnosprawnych
- Integracja międzypokoleniowa

Celami szczegółowymi Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów są:

1. Wzrost jakości i dostosowanie oferty usług społecznych, służących wyrównaniu szans i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu seniorów oraz bezpieczeństwu społecznemu.
2. Wspieranie działań w ramach profilaktyki zdrowotnej seniorów.
3. Wspieranie różnych form aktywności społecznej seniorów.
4. Zwiększenie efektywności oddziaływań poprzez zacieśnianie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych w zakresie kultury, edukacji, sportu, dostępności, adaptacji przestrzeni itp.

Do zadań Centrum Usług Społecznych w Milanówku należało nie tylko realizowanie działań w ramach wspomnianego Programu, ale także monitorowanie podejmowanych zadań w tym zakresie przez inne podmioty, których programy wpisują się w cele polityki senioralnej na terenie gminy Milanówek. Poniżej przedstawiono sprawozdanie z realizacji Programu przez podmioty lokalnej polityki społecznej, które kształtują i organizują senioralną politykę społeczną w gminie Milanówek. Podmioty te reprezentują: sektor publiczny – podmioty programujące i realizujące politykę państwa, finansowane ze środków publicznych oraz sektor pozarządowy lub obywatelski – podmioty bardzo zróżnicowane, funkcjonujące w różnych formach prawnych, realizujące różne cele, obejmujące zasięgiem swojego działania obszary o bardzo różnej wielkości oraz zaspokajające potrzeby i interesy bardzo różnych zbiorowości. Podmioty te łączy dobrowolność członkostwa, nienastawienie na zysk oraz formalna niezależność od władzy publicznej.

Milanowska Rada Seniorów. W dniu 25 maja 2023 roku w Urzędzie Miasta Milanówek odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Seniorów Miasta Milanówka. Na posiedzeniu dokonano wyboru przewodniczącej Rady (p. Małgorzata Strzałkowska) oraz wiceprzewodniczącego Rady (p. Stanisław Zakrzyński). Ustalono, że na stronie internetowej Miasta będzie zamieszczony adres mail oraz nr telefonu, na który mieszkańcy mogą kierować zapytania do Rady Seniorów.

W dniu 12 czerwca 2023 roku przedstawicielka Rady Seniorów uczestniczyła w Zgromadzeniu Ogólnym Rad Seniorów „Dziesięć lat doświadczeń Rad Seniorów w Polsce – rola rad seniorów w budowaniu i rozwoju demokracji samorządowej” pod patronatem honorowym wicemarszałek Sejmu Małgorzaty Kidawy-Błońskiej. Wydarzenie zorganizowano w Sali Kolumnowej Sejmu w Warszawie. Wzięli w nim udział członkowie Rad Seniorów z całego kraju, przedstawiciele samorządów, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, politycy oraz naukowcy zajmujący się tematyką samorządności senioralnej.

W dniu 22 czerwca 2023 roku przedstawiciele Rady Seniorów uczestniczyli spotkaniu organizowanym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Pełnomocnika Wojewody Mazowieckiego ds. Osób Starszych dla rad seniorów z województwa mazowieckiego. Celem spotkania była prezentacja działań Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na rzecz osób starszych i założeń do „Strategii rozwoju usług społecznych, Polityki Publicznej do roku 2030 (z perspektywą do 2035r.).

W dniu 6 listopada 2023 roku przedstawiciele Rady Seniorów uczestniczyli w posiedzeniu Grodziskiej Rady Seniorów. Celem uczestnictwa przedstawicieli Rady było nawiązanie współpracy oraz zapoznanie się z techniką pracy Grodziskiej Rady Seniorów.

Ponadto Rada Seniorów w roku 2023 przygotowała zmiany do Statutu Rady Seniorów Miasta Milanówka w zakresie zadań wykonywanych przez Radę Seniorów, w tym wynikających z treści *ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (Dz. U., poz. 572)*.

Efektom inicjatywy Rady Seniorów i nawiązanej współpracy z milanowskimi przedsiębiorcami, było także to że w roku 2023 do Programu Ogólnopolskiej Karty Seniora przystąpiły dwie firmy: **PIEKARNIA Witaszczyk Sp. z o.o. oraz Salon Fryzjerski „New Romantic”**. **Udzielają one seniorom posiadającym powyższą kartę, rabatów cenowych na produkowane wyroby i na świadczone usługi. Szczegółowe zasady udzielania ulg cenowych zawierają opublikowane informacje.**

Rada zainicjowała i uczestniczyła w przygotowaniu wniosków o przyznanie środków finansowych na następujące projekty:

- **„Mazowsze dla Seniorów 2024”** - pomoc finansowa z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach **Samorządowego Instrumentu Wsparcia Inicjatyw Rad Seniorów**. W ramach projektu realizowane będą zajęcia aktywizacyjne i usprawniające dla grupy 300 seniorów prowadzone w Środowiskowym Klubie Wsparcia – Centrum Integracji Między Pokoleniowej w Milanówku przy ul. Brzozowej 7. Wartość projektu 52 tys. zł. Projekt poprowadzi Milanowskie Centrum Usług Społecznych.
- **„Rozwój Aktywizacji i Integracji Milanowskich Seniorów”** - konkurs grantowy **„Lokalnie z CPK”**. W ramach projektu zorganizowane będą dla seniorów zajęcia gimnastyczne i trening pamięci w Środowiskowym Klubie Wsparcia – Centrum Integracji Między Pokoleniowej w Milanówku przy ul. Brzozowej 7. Wartość projektu 19,8 tys. zł. Projekt poprowadzi Milanowskie Centrum Usług Społecznych.
- **Seniorzy do dzieła!** - konkurs grantowy **„Lokalnie z CPK”**. W ramach projektu zorganizowany będzie cykl spotkań warsztatowych wokół rękodzieła i renowacji antyków, zakończony wystawą i koncertem. Wartość projektu 20 tys. zł. Projekt poprowadzi Milanowskie Centrum Kultury.

Miejska Biblioteka Publiczna, jako samorządowa instytucja kultury aktywnie włącza się w działania na rzecz seniorów. Podejmowanie działań w tym zakresie wynika oczywiście z zadań statutowych, jednak na mocne zaznaczenie zasługuje również fakt, że znaczna część czytelników to osoby starsze, przebywające na emeryturze, chętnie zagospodarowujące sobie czas przy dobrej książce. Przy Miejskiej Bibliotece Publicznej w Milanówku działa Dyskusyjny Klub Książki (DKK). Członkowie klubu, w tym seniorzy, dzielą się informacjami i emocjami czytelniczymi podczas wspólnych spotkań odbywających się raz w miesiącu. Odpowiadając na potrzeby milanowskich seniorów-czytelników w 2023 r. Biblioteka zakupiła 30 książek z „wielkimi literami”. Ze zbioru korzystali seniorzy i osoby słabowidzące przez cały rok sprawozdawczy. Miejska Biblioteka Publiczna zawsze bardzo chętnie wspiera seniorów czego dowodem są porady dotyczące użytkowania laptopów czy smartfonów, które w miarę zaistnienia potrzeby realizuje nasz informatyk. Biblioteka w 2023 roku realizowała projekt pn. „Blisko Rymkiewicza”, w którym jednym z działań była realizacja oddolnych inicjatyw zgłoszonych przez mieszkańców Milanówka. Część z działań była zgłoszona przez lokalną grupę seniorów

Milanowskie Centrum Kultury jako instytucja zajmująca się rozwojem życia kulturalnego i artystycznego, edukacją dzieci, młodzieży i dorosłych, upowszechnia kulturę i sztukę, zarówno tą profesjonalną jak i amatorską. MCK działa na wielu płaszczyznach, realizując różnorodny program dla każdej grupy wiekowej. Oferta działań dla seniorów

realizowana w MCK dotyczyła działań z zakresu animacji kultury, dostępu do kultury, edukacji a także sportu. MCK w roku 2023 organizowało między innymi dla seniorów następujące wydarzenia:

- Koncerty zrealizowane w przestrzeni miejskiej, w sali Starego Kina, (np. koncert „Kolęda dla Nieobecnych i Obecnych”, Niedzielne Spotkania z Klasyką, cykl koncertów piosenki aktorskiej, wakacyjne koncerty w Letniej Strefie czy też w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa)
- Festiwal Otwarte Ogrody
- Warsztaty (malarstwo na jedwabiu, fotografia, ceramika)
- Edukacja (spacerzy tematyczne po Milanówku z przewodnikiem, Kino Oskarowe, „Milanówek – historia nieoczywista cykl spotkań historycznych)
- Spotkania okolicznościowe
- Spotkania patriotyczne
- Sport (zawody sportowe i turnieje dla seniorów, nordic walking, tenis ziemny, brydż, joga, działalność sekcji rowerowej, taniec w kręgu).

Wykaz programów i inicjatyw oraz działań podejmowanych przez Milanowskie Centrum Kultury w 2022 roku.

LP	NAZWA PROGRAMU/ INICJATYWY/ DZIAŁANIA	CEL PROGRAMU/ INICJATYWY DZIAŁANIA	LICZBA UCZESTNIKÓW	REZULTATY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ
1	Koncerty	Dostępność dla seniorów do różnorodnych form kultury wysokiej i popularnej. Lokalne działania na rzecz rozwoju kulturalnego u seniorów	350	Zrealizowano różnorodne koncerty w których odbiorcami byli seniorzy. Udało się ich zachęcić do uczestnictwa w kulturze.
2.	Festiwal Otwarte Ogrody	Ponad 30 Ogrodów z różnorodnymi działaniami artystycznymi dla różnych grup wiekowych, w tym dla seniorów. W programie Festiwalu odbyły się: koncerty, wystawy, potańcówki, warsztaty, prezentacje, pokazy filmowe, spektakle, spacerzy tematyczne	130	W ciągu trzech dni festiwalowych zrealizowano bogaty program zarówno pod względem artystycznym jak i edukacyjnym. Działania te cieszyły się dużą popularnością wśród seniorów. Miały też charakter integrujący lokalną społeczność.
3	Warsztaty	Integracja, aktywność manualna, nauka sztuk plastycznych. Utrwalanie Estetyki.	20	Podczas warsztatów seniorzy mogli rozwijać swoje umiejętności artystyczne.
5	Edukacja - spacerzy po Milanówku z przewodnikiem	Działania edukacyjne. Udział seniorów w spacerach różnymi szlakami np. szlakiem milanowskich willi, jedwabiu lub „Małego Londynu”. Cykl spotkań historycznych	20	Edukacja dotycząca dziedzictwa lokalnego. Pogłębienie wiedzy dotyczącej Milanówka, wydarzeń które miały miejsce w naszym mieście. Działanie integrujące oraz

		„Milanówek – historia nieoczywista” dotyczy historii lokalnej		zachęcające do aktywności fizycznej.
6	Spotkania okolicznościowe i patriotyczne	Integracja, pomoc i działania na rzecz seniorów i potrzebujących.	100	Zachęcenie do włączenia się w proponowane aktywności. Wartości patriotyczne.
7	Zajęcia rekreacyjne i sportowe	Zajęcia zachęcające do aktywności fizycznej Seniorów.	200	Zachęcenie do włączenia się w działania sekcji sportow. działających w mieście. Dużą popularnością wśród seniorów cieszy się brydż sportowy, tenis ziemny, sekcja rowerowa i nordic Walking oraz joga
	RAZEM		850	X

Milanowski Uniwersytet Trzeciego Wieku (MU3W) w 2023 r. prowadził działalność edukacyjną z różnych dziedzin nauki oraz aktywizację społeczną dla 140 jego członków. Działalność MU3W polegała na propagowaniu i organizowaniu różnorodnych form aktywności intelektualnej, psychicznej i fizycznej w następujących obszarach:

1. Wykłady:Ogółem odbyły się **26** wykłady. Podstawowe tematy: historia, historia sztuki, medycyna, filozofia, nauki społeczne, prawo. Wykłady odbywały się regularnie w środy o godz. 17:00. W wykładach uczestniczyło przeciętnie od 40 do 70 osób.

2. Spotkania geograficzne (w piątki):Odbyły się **2** spotkania zorganizowane wspólnie z SLO5 w ramach Akademii Dokumentu – w trakcie spotkań odbywały się projekcje nagrodzonych filmów dokumentalnych, po zakończeniu których słuchacze wyrażali swoje opinie na ich temat.

3. Spotkania muzyczne (w piątki):Ogółem odbyło się **10** spotkań muzycznych. Spotkania prowadzone były przez propagatora muzyki Pana Igora Pogorzelskiego oraz przez żaków uniwersyteckich Pana Krzysztofa Wasika i Krzysztofa Lachmirowicza, którzy prezentowali swoje pasje muzyczne.

4. Wyjazdy do teatru:W 2023 r zorganizowano 5 wyjazdów do teatru. Członkowie uniwersytetu byli w Teatrze Roma, Teatrze Kamienica i Żydowskim oraz w Łodzi w Teatrze Wielkim i Teatrze Muzycznym.

5. Wycieczki i wyjazdy rehabilitacyjne:W 2023 r odbyły się **3** wycieczki jednodniowe: Zamek Królewski w Warszawie, gdzie członkowie obejrzeni wystawę pt. „Miłość i obowiązek”, Konstancin – Willa La Fleur gdzie członkowie obejrzeni wystawę pt. „Tamara Łępicka art deco” oraz wystawę multimedialną „Impresioniści”. W maju 2023 roku MU3W odbyło 5 dniową wycieczkę w Pieniny. Oprócz bogatego programu rekreacyjnego, członkowie odbyli spotkanie z przedstawicielami Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Szczawnicy. Na przełomie maja i czerwca słuchacze przebywali w Karwii na wyjeździe wypoczynkowym. Uczestniczyło w nim 24 seniorów.

6. Spotkania okolicznościowe i uroczystości: Zorganizowano także spotkanie wielkanocne oraz spotkanie wigilijne, przygotowane przy udziale Rady Słuchaczy. Spotkanie wigilijne uświetnił wykład profesora Igora Pogorzelskiego na temat historii kołęd i pastorałem. W miesiącu wrześniu seniorzy z Milanówka pod szyldem MU3W wzięli udział w I Senioradzie organizowanej w Grodzisku Mazowieckim MU3W jest patronem milanowskiego Biegu STOnogi, przyznając nagrodę dla najstarszych uczestników w kategorii seniorów: kobiet i mężczyzn. W 2023 r. członkowie Zarządu MU3W uczestniczyli we wszystkich uroczystościach okolicznościowych organizowanych przez władze miasta, związanych z obchodami świąt

państwowych, a także innych imprezach organizowanych dla mieszkańców przez Miejskie Centrum Kultury, Milanowską Bibliotekę, Centrum Usług Społecznych itp.

Związek Rencistów, Emerytów i Inwalidów – Oddział Regionalny w Milanówku jako organizacja pozarządowa działająca na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziała ich samotności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, poprzez terenowe ogniwo - Oddział w Milanówku, w roku 2023 współdziałał z samorządem terytorialnym w rozwiązywaniu problemów lokalnych społeczności seniorów, prowadził działalność kulturalną i artystyczną, organizował zajęcia sportowe, rekreacyjne i rehabilitacyjne dostosowane do potrzeb i zainteresowań swoich członków. Celem działania Związku była poprawa warunków socjalno-bytowych i uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez współdziałanie z organami władzy publicznej i administracji samorządowej oraz reprezentowanie interesów rencistów emerytów i inwalidów przed tymi organami. Milanowskie Koło Związku liczy obecnie 356 członków. Członkami Związku są mieszkańcy Milanówka, ale również mieszkańcy z całego powiatu grodziskiego. W roku sprawozdawczym zorganizowano następujące wydarzenia:

Zestawienie wyjazdów organizowanych przez ZREiI Oddział w Milanówku w 2023r.

Wczasy			
Niechorze	11 dni	52 osoby	Wyjazd wypoczynkowy
Dźwirzyno	11 dni	45 osób	Wczasy rehabilitacyjne
Wycieczki krajowe			
Bieszczady	4 dni	60 osób	Wyjazd wypoczynkowy
Kopalnia Kłodawa	1 dzień	49 osób	Wyjazd krajoznawczy
Kolejka retro	1 dzień	102 osoby	Wyjazd krajoznawczy
Wycieczki zagraniczne			
Berlin	4 dni	49 osób	
Rejs Dania	4 dni	51 osób	
Czarnogóra	10 dni	57 osób	
Wyjazdy na Termy – Uniejów - 47 osób			
Wyjazdy do teatrów			
10 wyjazdów	886 osób		

Źródło :Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZERiI Oddział w Milanówku

Centrum Usług Społecznych w Milanówku w roku 2023 w ramach Programu na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych realizowało wiele działań, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela: Struktura osób w wieku po 60-tym roku życia, korzystających z różnych form wsparcia w Centrum Usług Społecznych w Milanówku w latach 2018-2023

Rodzaj udzielanej pomocy	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pomoc finansowa (Zasiłek stały okresowy, celowy)	100	108	72	39	63	57
Pomoc rzeczowa (posiłki, opał)	57	59	48	16	18	48
Usługi społeczne (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi usprawniające, usługi sąsiedzkie, e-usługi)	74	114	123	- 24 usługi sąsiedzkie, - 46usługi rehabilitacyjne, - 28 teleopieka	127	122
Pomoc instytucjonalna (pobyt w DPS)	32	31	27	33	31	32
Praca socjalna, Aktywizacja społeczna seniorów (projekty socjalne i unijne)	320	313	40/210	276	223	292
Dostępność do nieodpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego	19	38	41	41	48	36

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja Programu rządowego MRiPS „Korpus Wsparcia Seniora” stanowiła odpowiedź na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej. Celem programu było dofinansowanie Gminy Milanówek w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów, polegającej w szczególności na pomocy w codziennym funkcjonowaniu tj. zakup najpotrzebniejszych artykułów spożywczych, środków higieny osobistej oraz każda inną pomoc wskazaną przez Seniora aby ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz i w ten sposób zabezpieczać im bezpieczeństwo. W ramach programu „Korpus Wsparcia Seniora” w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. udzielono wsparcia 136 mieszkańcom w szczególności w zakresie:

- udzielania wsparcia i pomocy w formie materialnej oraz niematerialnej,
- udzielania poradnictwa specjalistycznego,
- możliwości uczestnictwa w działaniach środowiskowych na rzecz osób starszych
- oraz w grupie wsparcia dla seniorów (udział w Klubie Seniora),
- usług społecznych, w tym opiekuńczych w miejscu zamieszkania, gospodarczych, pielęgnacyjnych, specjalistyczno-usprawniających, sąsiedzkich,
- pracy socjalnej i aktywizacji społecznej,
- pomocy instytucjonalnej (skierowania i pobyt w placówkach zapewniających całodobową opiekę),
- nieodpłatnej dostępności do wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Prowadzone w roku 2023 działania środowiskowe na rzecz seniorów polegały m.in. na realizacji projektów socjalnych oraz unijnych mających na celu aktywizację seniorów polegającą m.in. na koordynowaniu edukacyjnej grupy wsparcia dla seniorów. Spotkania uczestników grup odbywały się w pomieszczeniach Klubu Seniora (przy ul. Krakowskiej 11a, ul. Inżynierskiej 3a, ul. Królewskiej 64a, a także ul. Brzozowej 7 od października 2023 roku), oraz w sali udostępnionej nieodpłatnie przez Milanowskie Centrum Kultury - Stare Kino ul. Piłsudskiego 33. Seniorzy spotykali się w celu uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych - nauki języka angielskiego i francuskiego, treningów ruchowych i psychologicznych, wymiany

użytecznych informacji, dzielenia się wsparciem emocjonalnym, doświadczeniem w pokonywaniu codziennych trudności, a także budowania siły, nadziei i poczucia własnej wartości wśród uczestników spotkań. Członkowie grup często sami decydowali o przebiegu spotkania.

Milanowski Klub Seniora. Najwięcej działań podejmowanych w 2023 roku przez Centrum Usług Społecznych w Milanówku i dedykowanych Seniorom ma miejsce w ramach prowadzonego Milanowskiego Klubu Seniora. Klub działa w ramach dwóch projektów:

- projektu socjalnego pn. „Milanowska Szkoła Aktywnego Seniora” realizowanego ze środków własnych Centrum Usług Społecznych w Milanówku
- projektu unijnego „Rozwój usług społecznych w gminie Milanówek. Edycja 2” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 – 2020.
- od października w ramach Środowiskowego Klubu Wsparcia – Centrum Integracji Międzypokoleniowej przy ul. Brzozowej 7

Wśród bogatej oferty zajęć Milanowski Klub Seniora w 2023 roku oferował swoim uczestnikom możliwość bezpłatnego skorzystania z następujących warsztatów, prowadzonych przez wykwalifikowanych instruktorów: joga, pilates, gimnastyka, taniec w kręgu, tai chi, nordic walking, język angielski w stopniu podstawowym, język angielski z Native Speaker, język francuski. Na dzień 31.12.2023 rok Milanowski Klub Seniora liczył 292 uczestników.

Obecnie senioralne grupy wsparcia liczą łącznie ponad 220 osób.

W dniach 21.03.2023, 13.06.2023, 9.05.2023 Klub Seniora skorzystał z oferty bezpłatnych wykładów w ramach programu „Pakiety edukacyjne dla mazowieckich seniorów”, realizowanych przez Stowarzyszenia Radomskie Centrum Przedsiębiorczości. Z wykładów skorzystało 41 osób. W dniach 14.01.2023, 17.01.2023 i 18.02.2023 roku udostępniono miejsce w lokalu Klubu Seniora przy ul. Królewskiej 64 a dla przeprowadzenia przez Centrum Medyczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego badań przesiewowych w zakresie wczesnego wykrywania osteoporozy, nowotworów głowy i szyi, chorób odkleszczowych. Z konsultacji skorzystały 83 osoby. W dniu 07.03.2023 roku z okazji święta Dnia Kobiet zorganizowano Warsztaty makijażu. Skorzystało z nich 35 seniorek. Dnia 17.03.2023 roku odbyła się Gala konkursu „Proseniorski Junior Roku”, podczas której przyznano nagrodę Frankowi Kurzepie – uczniowi Milanowskiego Liceum za nakręcenie filmu, w którym głównymi bohaterami są Milanowscy i Grodziscy Seniorzy. Uczestnicy zajęć Eko-plastyki Milanowskiego Klubu Seniora otrzymali zaproszenie do udziału w Programie "Uwaga! STREFA WSPOMNIENI. Senior jako współtwórca działań Muzeum" realizowanego przez [Fundacja Belle Époque](#). Zadanie, jakie zostało postawione przed Seniorami to przygotowanie autorskich eksponatów w dowolnej technice, prezentujących wspomnienia z dzieciństwa - wiersze, obrazy, rysunki ukazujące ulubione zabawki, dom z dzieciństwa, przyjaciół, podwórko czy spisane wspomnienia w postaci krótkich form literackich. Prace zostaną umieszczone w gablotach prowadzonego przez Fundację Muzeum Domków Lalek, Gier i Zabawek, mieszczącego się przy ul. Podwale 15 w Warszawie. Zwieńczeniem udziału w Programie była wycieczka w dniu 23.11.2023 roku do Muzeum, gdzie zwiedziliśmy wystawę oraz uczestniczyliśmy w warsztatach muzealnych. Muzeum w swoich zasobach posiada ponad 150 w pełni wyposażonych klasycznych domków lalek, a także sklepów, szkół, szpitali, zakładów fryzjerskich i usługowych oraz innych obiektów. Eksponaty pochodzą z całego świata, a najstarsze mają ponad 200 lat .

Program "Uwaga! STREFA WSPOMNIENI. Senior jako współtwórca działań Muzeum" dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego.

Ogólnopolska Karta Seniora. Ogólnopolska Karta Seniora (OKS) jest rodzajem karty zniżkowej, która ma na celu poprawę jakości życia osób starszych, zapewnienie im szerszego dostępu do kultury, edukacji, opieki medycznej i innych usług, a także poprawienie ich sytuacji materialnej. Program ten ma ułatwić aktywne uczestnictwo Seniorów w życiu publicznym. OKS jest inicjatywą Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej. Wydawana jest przez Stowarzyszenie MANKO, wydawcę miesięcznika *Głos Seniora*, które od 24 lat zajmuje się prowadzeniem działań na rzecz poprawy jakości życia Seniorów w całej Polsce. Wydawana jest ona również w porozumieniu z samorządami. Takie porozumienie o partnerstwie ze Stowarzyszeniem MANKO zawarła także gmina Milanówek w dniu 23 października 2017 roku, wprowadzając tym samym na teren naszej gminy Program „Ogólnopolska Karta Seniora”. Dzięki temu Seniorzy z naszej gminy Kartę Seniora mogą wyrobić nieodpłatnie. Program przeznaczony jest dla Seniorów powyżej 60-go roku życia, posiadających obywatelstwo polskie. Karta wydawana jest bezterminowo. Karta daje jej posiadaczom szereg korzyści, takich jak zniżki na bilety do teatrów, kina, muzeów, galerii sztuki, zajęcia sportowe, wydarzenia kulturalne i rozrywkowe, a także na usługi medyczne, transportowe i wiele innych. Karta działa w 3 000 punktów w całej Polsce. Gmina Milanówek na dzień 31.12.2023 roku wydała łącznie 290 kart. W samym roku 2023 Ogólnopolską Kartę Seniora zdecydowało się wyrobić 67 Seniorów. Formularz można było pobrać ze strony internetowej http://www.glosseniora.pl/uploads/extra_files//58eb84fe6b9b1.pdf lub zgłosić się z dokumentem tożsamości i wypełnić formularz w CUS.

Ogólnopolska Karta Seniora (awers i rewers)

Działania w Miejscu Aktywności Lokalnej. W 2023 r. kontynuowano współpracę z senioralnymi organizacjami pozarządowymi:

- Milanowski Uniwersytet Trzeciego Wieku (informowanie o dostępnych konkursach grantowych, udział członków MUTW w spotkaniach dla ngo'ów)
- grupa Milanowski Klub Brydżowy 60+ (użyczenie przestrzeni CUS przy ul. Sosnowej 1C na otwarte rozgrywki brydżowe oraz turnieje brydża sportowego)
- współpraca z członkami Milanowskiej Rady Seniorów (pomoc merytoryczna i organizacyjna)
- Spotkania nieformalnej grupy robótkowej – szydełkowanie, rękodzieło
- Prowadzenie zajęć w Klubie Seniora „Męska Szopa” przy ul. Inżynierskiej 3A, – 4 osoby

Podsumowanie. W poniższej tabeli przedstawiono kompendium informacji statystycznych i finansowych dotyczących działań środowiskowych prowadzonych przez Centrum Usług Społecznych w Milanówku na rzecz seniorów w ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów w roku 2022.

L-p.	NAZWA ZADANIA/ PROGRAMU/ INICJATYWY/ DZIAŁANIA	CEL DZIAŁANIA	REZULTATY	LICZBA UCZESTNIKÓW	KOSZT

1.	Pomoc materialna (finansowa i rzeczowa) dla osób w wieku powyżej 60 r. ż	Podniesienie jakości życia	Zwiększenie budżetu domowego	175	640 708,09zł
2.	Pomoc w formie usług opiekuńczych (gospodarcze, pielęgnacyjne, specjalistyczne, usprawniające, sąsiedzkie)	Podniesienie jakości życia	Ułatwienia w zakresie funkcjonowania w środowisku zamieszkania	127	305 407,35zł
3.	Projekt socjalny pn. Milanowska Szkoła Aktywnego Seniora	Poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego	Zwiększenie sprawności fizycznej seniorów, umocnienie integracji	292	7 592,79
	Projekt unijny pn. Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek – edycja 2.	Podniesienie jakości życia	Wzrost aktywizacji społecznej seniorów		
4.	Ogólnopolska Karta Seniora	Wzbogacenie oferty usług społecznych	Wzrost jakości życia	67	bezkosztowo
5.	Miejsce Aktywności Lokalnej	Wzbogacenie oferty usług społecznych	Wzrost aktywności społecznej seniorów	Ok. 50	bezkosztowo

Źródło: Opracowanie własne

Pobyt mieszkańców Milanówka w domach pomocy społecznej. W roku 2023 w placówkach zapewniających całodobową opiekę tj. w domach pomocy społecznej przebywało 32 mieszkańców Milanówka (w tym: w roku 2023 do domu pomocy społecznej skierowano 4 osoby). Rotacja skierowań wynika ze śmiertelności osób przebywających w domach pomocy społecznej. **Poniższa tabela przedstawia strukturę wydatków ponoszonych przez Gminę Milanówek na opłacenie pobytu mieszkańców Milanówka skierowanych do domów pomocy społecznej w latach 2019-2023**

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Kwota wydatków (ogółem w zł)	1.012.038,40	976 821	1 086 727	1 121 714	1.376.851
Liczba osób przebywających w DPS	31	27	33	31	32
Średni roczny koszt pobytu jednego mieszkańca w DPS (w zł)	32 646,40	36 178,55	33 022,03	36 184,32	43 026,59
Średni miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca w DPS (w zł)	2 720,53	3 014,88	2 751,84	3 015,36	3 585,55

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, koszty utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej finansowanym ze środków budżetu państwa ustala Starosta Powiatu na terenie, którego funkcjonuje DPS. Jak wynika z powyższych statystyk koszty te mają tendencję wzrostową. **Wzrost miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca Milanówka skierowanego do DPS w okresie od 2019 do 2023 roku wyniósł narastająco 865,02zł**, co przy starzeniu się społeczeństwa ma wpływ na zwiększanie się kosztów ponoszonych przez Gminę na dofinansowanie do pobytu osób korzystających z tej formy wsparcia. Ta forma opieki jest bardzo kosztowna dla każdego samorządu. Zatem, co zamiast domów pomocy społecznej? W udzielaniu wsparcia osobom starszym wymagającym opieki i pomocy gminy mogą korzystać – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – z szerokiego wachlarza możliwości: poczynając od usług opiekuńczych i specjalistycznych usług świadczonych w warunkach domowych, przez różne formy wsparcia dziennego i środowiskowego, po opiekę całodobową, w domach pomocy społecznej czy rodzinnych domach pomocy. Możliwości te nie są optymalnie i równomiernie wykorzystane, a przebadane samorządy stosowały (zazwyczaj prawidłowo) przede wszystkim najbardziej typowe formy pomocy, czyli usługi opiekuńcze oraz opiekę w ramach domów pomocy społecznej. W Milanówku dotychczas wykorzystywano trzy podstawowe formy wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych tj. usługi opiekuńcze, uczestnictwo w ośrodkach wsparcia typu dziennego - Klubie Seniora (od 2018 roku) i skierowania do domów pomocy społecznej. Nie wykorzystywano zaś takich form wsparcia, jak: domy dziennego pobytu, mieszkania chronione lub wspomagane, środowiskowe domy samopomocy. Warto dodać, na przykładzie samorządów, które stosują już takie formy wsparcia dla seniorów, że **koszty środowiskowych form wsparcia okazują się zdecydowanie niższe dla samorządów niż finansowanie pobytu swoich mieszkańców w tradycyjnych placówkach pobytu całodobowego**. Powyższe potwierdza również Najwyższa Izba Kontroli. Jedną z istotnych ofert wsparcia seniorów jest aktualnie realizowany rządowy program Senior +, który zdobywa uznanie jako pozytywny bodziec rozwoju wsparcia środowiskowego dla seniorów. Wszystkie działania podejmowane przez Centrum Usług Społecznych służące budowaniu oparcia społecznego dla osób potrzebujących ukierunkowane m.in. na współpracę z innymi instytucjami (w tym ze służbą zdrowia, strażą miejską, policją, prokuraturą, sądami), organizacjami pozarządowymi, środowiskiem lokalnym, a także z rodzinami osób starszych w zakresie aktywizacji, jak też usprawniania funkcjonowania osoby starszej oraz chorej w środowisku.

13. Sprawozdanie z realizacji zadań gminnych określonych w Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla powiatu grodziskiego na lata 2023-2027.

Realizacja **Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla powiatu grodziskiego**, w roku 2023 obejmowała realizację potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Milanówek lokuje w czterech obszarach: medycznym, rodzinnym, wspólnotowym i rehabilitacyjnym. W roku 2023 w obszarze ;

- medycznym realizowano : wczesne rozpoznanie, edukacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna i socjalna, hospitalizacja, wsparcie psychologiczne.
- rehabilitacyjnym realizowano: wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa, zaspokojenie potrzeb duchowych.
- rodzinnym realizowano: kształcenie poczucia odpowiedzialności za sprawowanie opieki nad chorą osobą bliską, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe.

Gmina Milanówek powyższe działania realizowała przy pełnym udziale Centrum Usług Społecznych, jako organizatora specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami

psychicznymi - mieszkańców Milanówka. W dalszej części przedstawiamy sprawozdanie z działań na rzecz ochrony zdrowia psychicznego realizowane w Gminie Milanówek w roku 2023.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, to usługi opiekuńcze dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z typu schorzenia lub niepełnosprawności. Takie usługi mogą być świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, np. pielęgniarkę, psychologa, pedagoga, logopedę, pracownika socjalnego, terapeutę zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta. O wsparcie w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, niesamodzielne, niezaradne z powodu zaburzeń psychicznych oraz osoby samotne. Warunki korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi reguluje *Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych / Dz.U. 2005 nr 189, poz. 1598 z późn. zm./* Specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być udzielane odpłatnie, nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi są finansowane z budżetu państwa. O pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy zwrócić się w miejscu swojego zamieszkania. Wymagane jest zaświadczenie lekarza psychiatry o stanie zdrowia, uzasadniające korzystanie z tego rodzaju usług. O ilości godzin ostatecznie decyduje realizator usług (w zależności od posiadanych możliwości finansowych). Po zgłoszeniu, pracownik socjalny przeprowadza tzw. rodzinny wywiad środowiskowy, którego celem jest ocena sytuacji życiowej. Poniższe tabele przedstawiają strukturę osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością intelektualną oraz z autyzmem korzystających w 2023r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych przez CUS.

TABELA Nr 1. STRUKTURA OSÓB Z CHOROBA PSYCHICZNĄ

WIEK	Poniżej 15 lat	15 – 17 lat	18 – 30 lat	31 – 45 lat	46 – 60 lat	Powyżej 60 lat	RAZEM
LICZBA OSÓB	0	0	1	0	1	1	3

TABELA Nr 2. STRUKTURA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE

WIEK	Poniżej 15 lat	15 – 17 lat	18 – 30 lat	31 – 45 lat	46 – 60 lat	Powyżej 60 lat	RAZEM
LICZBA OSÓB	0	0	0	0	0	0	0

TABELA Nr 3. STRUKTURA OSÓB Z AUTYZMEM W 2023 ROKU

WIEK	Poniżej 5 lat	5 – 10 lat	11 – 17 lat	18 – 24 lat	25 – 30 lat	Powyżej 30 lat	RAZEM
LICZBA OSÓB	0	0	0	0	0	0	0

TABELA Nr 4. STAN RODZINNY KLIENTA – S.U.O. W 2023 ROKU

RODZAJ OSÓB	LICZBA OSÓB
1) samotnie gospodarujące	3
2) pozostające we wspólnym gospodarstwie	0

RAZEM	3
--------------	----------

TABELA Nr 5. ROZLICZENIE LICZBY GODZIN ZA ŚWIADCZONE USŁUGI

KLIENCI	LICZBA GODZIN	
	PRZYZNANYCH	ZREALIZOWANYCH
1) osoby z chorobą psychiczną	146	131
2) osoby niepełnosprawne intelektualnie	0	0
3) osoby z autyzmem	0	0
RAZEM:	146	131

W roku 2023 Zrealizowano 131 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych na kwotę 6435,00 zł. Jak wynika z tabeli, w porównaniu z rokiem 2021, liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych nieco spadła, ale nie w sposób istotny. Zaburzenia relacji i porozumiewania się z innymi osobami oraz tendencje do nietypowych zachowań są zaburzeniami wymagającymi wczesnej i intensywnej terapii wspomagającej rozwój. W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych realizowane były programy terapeutyczne usprawniające zaburzone funkcje organizmu.

Usługi transportowe dla osób ze spektrum autyzmu realizowane były w roku 2023 na podstawie *Uchwała* Nr 547/LXVII/22 RMM z dnia 18 lipca 2022 roku w sprawie: przyjęcia *Gminnego programu* osłonowego w zakresie transportu osób niepełnosprawnych ze spektrum autyzmu na zajęcia integracyjne i terapeutyczne na lata 2023-2027. W roku 2023 Gmina Milanówek udzieliła wsparcia indywidualnego dla 1 osoby dorosłej ze spektrum autyzmu w formie opłaty za usługę transportową na zajęcia rewalidacyjne organizowane poza miejscem zamieszkania.

Podsumowanie. Rezultaty działań w tym zakresie to: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie nawrotom choroby psychicznej, kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji i przeciwdziałanie ich dyskryminacji. Biorąc pod uwagę społeczność lokalną Milanówka należy zauważyć, że rozmowy o problemach związanych ze zdrowiem psychicznym często prowadzą do pojęcia „chorego psychicznie” lub „choroby psychicznej”. Osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne doświadczają problemów z myśleniem, emocjami, postrzeganiem, pamięcią czy motywacją. Wiedza na temat pochodzenia zaburzeń psychicznych jest nadal ograniczona - uważa się, że wpływ na powstanie objawów mogą mieć czynniki genetyczne, a także późniejsze doświadczenia życiowe, traumatyczne przeżycia, kryzysy emocjonalne, urazy i infekcje. Działania terapeutyczne w środowisku mają doprowadzić do poprawy jakości życia oraz nabycia umiejętności społecznego funkcjonowania w środowisku rodzinno – społecznym. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to szczególnie rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza z relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej, organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie

edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. W roku 2023, Gmina Milanówek będzie kontynuowała działania w obszarze profilaktycznym, edukacyjnym oraz opiekuńczym.

14. Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Milanówek na lata 2022-2024.

Sprawozdanie z realizacji tego zadania w roku 2023 zostało przedłożone w odrębnym dokumencie.

15. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Milanówek na lata 2021-2025

Sprawozdanie z realizacji tego zadania w roku 2023 zostało przedłożone zostało w odrębnym dokumencie.

16. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Usług Społecznych Gminy Milanówek na lata 2021-2023

Sprawozdanie z realizacji tego zadania w roku 2023 zostało przedłożone zostało w odrębnym dokumencie.

17. Projekty europejskie i pozyskiwanie środków zewnętrznych.

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych nie ograniczało się wyłącznie do realizowania standardowych działań z zakresu świadczenia pomocy społecznej, które są zapisane w statucie jednostki, ale wykazał się również aktywnością w realizacji 3 projektów unijnych skierowanych do osób z grup zagrożenia marginalizacją i wykluczeniem społecznym tj. osób pozostających bez pracy oraz seniorów i osób niepełnosprawnych. Złożono również wnioski o dofinansowanie na utworzenie Milanowskiego Centrum Usług Społecznych oraz na kontynuację projektu Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek. Otrzymano pozytywną ocenę wniosków, które zostały skierowane do dofinansowania.

1) Projekty europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. „ Milanowskie Centrum Usług Społecznych”. W sytuacji kiedy w roku 2019 weszła w życie *ustawa z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818)*, pojawiły się sprzyjające okoliczności prawno-merytoryczne do przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych (CUS). Proces przekształceniowy trwa i jest planowany na lata od 2021 do końca 2023. Utworzenie CUS pozwoliło na szybkie ustalenie możliwości realizacji zadań, a jednocześnie skróci czas oczekiwania na zaspokojenie usług m. in. poprzez sprawniejszą ich organizację, jednocześnie znacząco poszerzając liczbę mieszkańców korzystających z usług społecznych. Na realizację projektu otrzymano dofinansowanie w kwocie **3 092 982,50 zł (tj. 100% wartości projektu)**, W roku 2022 wykorzystano **920.298,25** (zrealizowano 95,24% wydatków przeznaczonych na rok sprawozdawczy.)

W ramach realizowanego projektu pn. „Milanowskie Centrum Usług Społecznych” mieszkańcy Milanówka korzystają bezpłatnie z takich usług społecznych jak: usługi rehabilitacyjne, specjalistyczne usługi usprawniające, usługi naprawcze „Złota rączka”, usługi sąsiedzkie, usługi transportowe dla osób niepełnosprawnych, usługi fryzjerskie i kosmetyczne, badania profilaktyczne, indywidualną terapię i psychoterapię dla dzieci i młodzieży, treningi zastępowania agresji i koncentracji wagi. Budynek przy ulicy Sosnowej 1C pełni również funkcję miejsca otwartego na inicjatywy mieszkańców, grup społecznych oraz organizacji pozarządowych. W ramach otwartego konkursu ofert powstało Miejsce Aktywności Lokalnej, czyli otwarta przestrzeń do spotkań, wymiany doświadczeń i realizacji swoich pomysłów dla mieszkańców Milanówka oraz miejsce na działalność społeczną, kulturalną i obywatelską.

Liczba osób, które skorzystały z usług społecznych realizowanej w ramach projektu w okresie od października 2021 do grudnia 2023r.

Lp.	Nazwa usługi	Liczba osób pierwszorazowych, które skorzystały z usługi społecznej <u>narastająco</u> , tj. od początku realizacji projektu (październik 2021) do końca trwania projektu (30 września 2023r.)	Liczba usług (październik 2021) do końca trwania projektu (30 września 2023r.)
		ogółem	
1.	Trening zastępowania agresji	20	80
2.	Terapia uzależnień dla dzieci i młodzieży	7	66
3.	Usługi naprawcze „Złota Rączka”	22	61
4.	Usługa transportowa	17	107
5.	Rehabilitacja w miejscu zamieszkania	32	57
6.	Indywidualna psychoterapia dla dzieci i młodzieży 13 +	13	228
7.	Trening koncentracji uwagi	20	80
8.	Usługi kosmetyczno-podologiczne	36	130
9.	Usługi fryzjerskie	22	116
10.	Rehabilitacja w gabinecie	89	89

11.	Rehabilitacja w gabinecie	100	100
12.	Rehabilitacja w gabinecie	65	65
13.	Miejsce Aktywności Lokalnej (MAL)	67	67
14.	Badania profilaktyczne	55	55
15.	Zdrowy Milanówek	103	103
16.	Zdrowy Milanówek – rehabilitacja dzieci	42	42
17.	Zdrowy Milanówek- badania przesiewowe wad postawy u dzieci	600	600
18.	Zdrowy Milanówek- działania z zakresu zdrowia publicznego	133	133
19.	Stacje diagnostyczne	126	126
		1569 - liczba osób	2305 -liczba usług

Źródło. Opracowanie własne.

Projekt pn. „Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek- edycja 2”.

Projekt skierowany do 417 osób niesamodzielnych i zagrożonych ubóstwem. Jest to druga edycja projektu, który z sukcesem został zrealizowany w latach 2018-2021. I celem projektu jest ponoszenie jakości usług społecznych. W roku 2023 na realizację zadań projektowych wykorzystano łącznie 1 115 015,71 zł i zrealizowano następujące zadania:

Zadanie 1 Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych usprawniających.

Każdy Uczestnik projektu na podstawie skierowania od lekarza specjalisty, a następnie Indywidualnego Planu Usług Społecznych otrzymał nieodpłatnie 10 zabiegów kinezyterapii i 10 zabiegów masażu. Wsparcie otrzymały 72 osoby.

Zadanie 2 Kontynuacja projektu sąsiedzkich usług opiekuńczych.

W 2023 roku z pomocy sąsiedzkiej skorzystało 28 Podopiecznych. Usługi sąsiedzkie polegają na świadczeniu wzajemnej pomocy mieszkańców dobrze funkcjonujących i sprawnych fizycznie na rzecz osób samotnych, w podeszłym wieku, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, bez względu na płeć, a mieszkających w sąsiedztwie. Usługi świadczone były nie rzadziej niż raz na dobę, od poniedziałku do piątku. Realizowane były na terenie miasta Milanówka. Osoba otrzymująca pomoc w ramach przedmiotowego projektu nie ponosi żadnych kosztów z tego tytułu. Pomoc usługowa przyznawana jest na podstawie zgłoszenia oraz Indywidualnego Planu Usług Społecznych. Centrum Usług Społecznych w Milanówku podpisuje z osobą świadczącą sąsiedzkie usługi opiekuńcze umowę zlecenie, gdyż za wykonywanie sąsiedzkich usług opiekuńczych projektodawca przewiduje wynagrodzenie. Animator sąsiedzkich usług opiekuńczych na bieżąco przyjmuje wnioski oraz formularze zgłoszeniowe uczestników projektu.

Zadanie 3. Usługi teleopieki. W 2023 roku z usługi teleopieki korzystało łącznie 35 Podopiecznych Centrum Usług Społecznych w Milanówku. Animator teleopieki na bieżąco wymienia uszkodzone opaski, monitoruje zapotrzebowanie na kolejne opaski życia oraz analizuje przekazywane przez Wykonawcę comiesięczne raporty z monitoringu.

Zadanie 4. Usługa transportowa. Zapewnienie usług transportowych wynika z potrzeb potencjalnych uczestników projektu, osób, które potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności osób z dysfunkcjami narządu ruchu lub mające problemy z poruszaniem się. W ramach projektu zastała zapewniona usługa transportowa door-to-door. Zasięg usługi: powiat grodziski. W szczególnych przypadkach (dojazd do szpitala, na wizytę u specjalisty czy zabiegi) Uczestnicy projektu korzystali z usługi na większym obszarze.

Zadanie 5. Utworzenie i prowadzenie mieszkania wspomaganego (treningowego). Mieszkanie treningowe pozwoli na zorganizowanie pobytów okresowych Uczestników, którzy trenować będą osiągnięcie samodzielności. Pobyty będą miały również charakter opieki wytchnieniowej. W mieszkaniu planowany jest pobyt osób dorosłych ze spektrum autyzmu średnio i słabo funkcjonujących. W roku 2023 zakończył się remont domu (elewacji oraz parteru) przy ul. Wylot 6, którego dzierżawcą jest Partner projektu- Fundacja Radośni. Ze wsparcia w mieszkaniu wspomaganym skorzystały 4 osoby, zgodnie z założeniami w projekcie.

Zadanie 6. Działanie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego. W dyspozycji mieszkańców w roku 2023 było łącznie ponad 100 sztuk różnorodnego sprzętu rehabilitacyjnego. Każdy mieszkaniec Milanówka ma możliwość wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego, musi jedynie mieć zaświadczenie od lekarza o zapotrzebowaniu na specjalistyczny sprzęt. Wypożyczalnia mieści się w siedzibie CUS, dostępna jest dla każdego mieszkańca Milanówka.

Zadanie 7. Funkcjonowanie Klubu Seniora. W 2023 roku odbywały się m.in. zajęcia takie jak: język angielski z lektorem i z native speakerem, język francuski, warsztaty psychologiczne, „W zdrowym ciele zdrowy duch (Pilates, zdrowy kręgosłup, joga, taniec w kręgu)”. Klub Seniora mieścił się w 2 dogodnych lokalizacjach. Zajęcia były dostosowane do potrzeb oraz możliwości Seniorów. W związku z bogatą ofertą zajęć, na bieżąco była prowadzona rekrutacja do Milanowskiego Klubu Seniora, co poskutkowało wzrostem Uczestników projektu aż o 200 % w stosunku do zaplanowanej ilości Uczestników. Udział w zajęciach klubu jest również bezpłatny.

Projekt był realizowany od 1 lipca 2021 roku do 31 grudnia 2023 roku. Do końca roku 2023 w projekcie wzięło udział łącznie ok. 469 osób, co należy uznać za duży sukces, jako że znacznie został przekroczony wskaźnik uczestnictwa określony docelowo pierwotnie na 350 osób, następnie zaktualizowano wskaźnik na 417 osób w okresie trzech lat przewidzianych na realizację projektu.

2) Pozyskiwanie innych środków zewnętrznych. Centrum Usług Społecznych jako realizator lokalnej polityki społecznej w Gminie Milanówek w dbałości o poziom życia mieszkańców podejmował liczne wyzwania w zakresie pozyskiwania środków ze CUS w roku 2023 wykazał się również aktywnością w pozyskiwaniu dodatkowych środków zewnętrznych na realizację takich programów rządowych jak:

- „Opieka 75+” Gmina Milanówek otrzymała środki w wysokości **33.464,00 (tj. 50 % wydatkowanej kwoty)**
- „Posiłek w szkole i w domu” Gmina Milanówek otrzymała środki w wysokości **72.107,00(tj. 60% wydatkowanej kwoty)**
- „Korpus Wsparcia Seniora” - Gmina Milanówek otrzymała środki w wysokości 14 144,00 zł

Katalog działań CUS nie jest zamknięty w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych z przeznaczeniem na organizację usług społecznych dedykowanych mieszkańcom. Działania te w znacznym stopniu podnoszą jakość życia mieszkańców Milanówka i dla tych względów należy po nie sięgać. Ufamy, że dokonane przez Gminę Milanówek przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych, jak i możliwość dalszej kontynuacji bezpłatnych usług społecznych, będzie służyć faktycznemu podniesieniu jakości życia wielu Milanowian. Wizerunek pomocy społecznej w Milanówku zmieniamy już od wielu lat rozwijając usługi społeczne, z których do dzisiaj korzystają mieszkańcy. Ważne jest w tych

działaniach aby usługi społeczne miały jak najszerszy zasięg oraz to aby ich dostępność była powszechna, co będzie miało znaczący wpływ na podnoszenie jakości życia mieszkańców Milanówka

18. Aktywizacja środowiska lokalnego, współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi służbami i instytucjami oraz firmami w zakresie realizacji zadań statutowych

Centrum Usług Społecznych w Milanówku w roku 2023 kontynuowało realizację zadania polegającego na organizacji środowiska lokalnego w ramach, którego szczególny nacisk położono na: współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań statutowych oraz stworzenie i prowadzenie Miejsca Aktywności Lokalnej.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań statutowych

W roku 2023 Centrum Usług Społecznych podpisało porozumienia o współpracy z następującymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Milanówek, a także spoza gminy:

Caritas Archidiecezji Warszawskiej, adres: Parafia Matki Bożej Bolesnej, ul. Szkolna 7, Milanówek

Fundacja „Przyjaciele Dzieciom”, adres: Montwiłła 61, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

Fundacja Inicjatyw Społeczno- Ekonomicznych (FISE), adres: ul. Nowy Świat 49/lok. 201-206, 00-042 Warszawa

Fundacja im. ks. Prof. Ryszarda Rumianka, adres: ul. Rybnicka 27, 02-405 Warszawa

Fundacja „Projekt Starsi”, adres: ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa

Fundacja „Togatus Pro Bono”, adres: ul. Warmińska 7/1, 10-544 Olsztyn

Fundacja „Radośni” adres: ul. Zachodnia 18/20, 05-822 Milanówek

Ochotniczą Strażą Pożarną w Milanówku, adres: ul. Warszawska 18, 05-822 Milanówek

Polskim Czerwonym Krzyżem (PCK), adres: Mazowiecki Oddział Okręgowy PCK, ul. Kościuszki 32, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

Polskim Komitetem Pomocy Społecznej (PKPS), adres: ul. T. Kościuszki 116, 05-822 Milanówek

Stowarzyszenie „Dla Autyzmu”, adres: ul. Spółdzielcza 9, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

Stowarzyszenie ESPAR 50+, adres: ul. Nowolipie 25B, 05-077 Warszawa

Stowarzyszenie 04-O, adres: ul. Spółdzielcza 9, 05-822 Grodzisk Mazowiecki

Stowarzyszenie T-ART, adres: ul. Spacerowa 4, 05-822 Milanówek

Stowarzyszenie RES, adres: ul. Partyzantów 7, 05-816 Michałowice

Stowarzyszenie „Milanowski Uniwersytet Trzeciego Wieku”, adres: ul. Spacerowa 4, 05-822 Milanówek

Stowarzyszenie „MANKO” adres: Osiedle Urocze 12, 31-053 Kraków

Związek Emerytów i Rencistów Oddział Milanówek, adres: ul. Spacerowa 4, 05-822 Milanówek

Żyrardowska Federacja Organizacji Społecznych „Działaj.MY”, adres: ul. 1 Maja 60, 96-300 Żyrardów

W 2023 r. współpracę kontynuowano z :

- **Stowarzyszenie „Dla Autyzmu”** (użyczenie przestrzeni CUS przy ul. Sosnowej 1C na spotkania i treningi umiejętności społecznych podopiecznych Stowarzyszenia)
- **Fundacja „Przyjaciele Dzieciom”** (użyczenie przestrzeni CUS przy ul. Sosnowej 1C na próby teatralne)

- **Stowarzyszenie 04-O** (poprzez miniprojekt w ramach MAL pomoc przy organizacji integracyjnego spotkania świątecznego dla członków Stowarzyszenia, m.in. mieszkańców Milanówka)

- **Fundacja Inicjatyw Społeczno- Ekonomicznych (FISE):** 1) udział ekspertów Fundacji w spotkaniu dla organizacji pozarządowych, w MAL przy Sosnowej 1c, poprowadzenie wykładu nt. ekonomii społecznej, przedstawienie oferty FISE dla organizacji z terenu powiatu grodziskiego 2) poprowadzenie warsztatu dla przedstawicieli ngo nt. zachowań proekologicznych,

- **Fundacja im. ks. Prof. Ryszarda Rumianka** (prowadząca Męską Szopę Warszawa Włochy) – wizyta studyjna, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk.

- **Stowarzyszenie ESPAR 50+** (Europejskie Stowarzyszenie Aktywności Ruchowej 50+) (organizacja cyklu zajęć dla osób w wieku senioralnym, z trenerem na terenie siłowni plenerowej przy ul. Inżynierskiej 3A, działanie jako miniprojekt MALa)

- **Żyrardowska Federacja Organizacji Społecznych „Działaj.MY”** (realizator zadania publicznego pn. „Prowadzenie Miejsca Aktywności Lokalnej w Milanówku - pilotaż”), realizowała powierzone w ramach konkursu na zadania publiczne, działania związane z prowadzeniem Miejsca Aktywności Lokalnej (realizacja usługi społecznej: aktywizacja środowiska lokalnego)

Najważniejsze wydarzenia zrealizowane w ramach tego działania to:

- Wspólnie z CUS: Inicjatywa dla mieszkańców „Ogród bliżej nas” – przybliżenie idei permakultury, wspólne sadzenie warzyw w ogrodzie MALa przy ul. Sosnowej 1C
- Wspólnie z CUS: Inicjatywy podczas Festiwalu Otwarte Ogrody: koncert gordonowski dla małych dzieci i niemowląt, plener malarski, kwartet smyczkowy, mini projekt Otwarta Męska Szopa
- Wspólnie z CUS: Inicjatywa „Wspólny Motyw” – mini konkurs grantowy dla aktywnych mieszkańców i organizacji pozarządowych
- Plenerowe wydarzenie integracyjne, tzw. MALówka, grill dla sąsiadów)
- Wspólnie ze Strażą Miejską w Milanówku– udział w obchodach „Dnia Psa”
- Wspólnie z Milanowskim Centrum Kultury organizacja Dni Milanówka – animacje dla dzieci w Parku Zielony Dołek oraz koncert wraz z potańcówką w ogrodzie przy ul. Sosnowej 1 C
- Wspólnie z Urzędem Miasta Milanówka, OSP, Strażą Miejską w Milanówku oraz Stowarzyszeniem RES organizacja Dnia Bezpieczeństwa w Milanówku
- Wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 2 realizacja mini projektu „Ogród w ogrodzie”- warsztat plastyczne dla dzieci połączone z obserwacją przyrody; warsztaty z permakultury dla dzieci
- Wspólnie z MUTW organizacja międzypokoleniowych warsztatów malarskich
- Współpraca ze Stow. T-ART.- udostępnienie pomieszczeń MAL przy ul. Sosnowej 1 C na potrzeby prób teatralnych
- Współpraca ze Stowarzyszeniem ESPAR 50+ , realizacja projektu „Przyjazne Siłownie Plenerowe” na siłowni plenerowej przy ul. Inżynierskiej 3A oraz w pomieszczeniach przy ul. Sosnowej 1C
- Współpraca ze Stowarzyszeniem „Dla Autyzmu” poprzez udostępnienie przestrzeni przy ul. Sosnowej 1C na potrzeby zajęć terapeutycznych dla podopiecznych Stowarzyszenia
- Współpraca z Zespołem Szkół im. Gen. Bema – realizacja projektu literacko-poetyckiego, wydanie tomiku poezji
- Wspólnie ze Stowarzyszeniem 04-O oraz Szkolnym Kołem Wolontariatu z Prywatnej Szkoły Podstawowej MTE (wolontariuszki) organizacja integracyjnego spotkania wigilijnego dla członków Stowarzyszenia 45 uczestników
- Wspólnie z Milanowskim Centrum Kultury organizacja Wigilii dla mieszkańców (koncert wigilijny)
- Prowadzenie zajęć w Klubie Seniora „Męska Szopa” przy ul. Inżynierskiej 3A, z wyłączeniem dwóch miesięcy letnich) – 4 osoby

- Realizacja mini projektu pn. Otwarta Męska Szopa: otwarte zajęcia z majsterkowania dla mieszkańców Milanówka (15 osób uczestniczących)
- Otwarte spotkania wakacyjne w Senioralnym Klubie Aktywności Lokalnej – 5 osób
- Współpraca ze Stowarzyszeniem ESPAR 50+ , realizacja projektu „Przyjazne Siłownie Plenerowe” na siłowni plenerowej przy ul. Inżynierskiej 3A oraz w pomieszczeniach przy ul. Sosnowej 1C, (9 osób uczestniczących w zajęciach sportowych)
- Miniprojekt „Sixty Mission” – powstanie grupy teatralnej i kontynuacja zajęć teatralnych dla grupy senierek– 10 osób
- Spotkania nieformalnej grupy robótkowej – szydełkowanie, rękodzieło - 6 osób
- Monitorowanie funkcjonowania **Jadłodzielni** dostępnej przy targowisku miejskim ul. Piłsudskiego.

Centrum Usług Społecznych w Milanówku 12.08.2023 roku zawarło porozumienie o współpracy z **Fundacją „Projekt Starsi”**, w ramach którego w Milanowskim Klubie Seniora odbył się szereg spotkań, który miał służyć profilaktyce choroby alzheimera i usprawniania pamięci. W dniu 1 września 2022 roku, w ramach uroczystego rozpoczęcia „nowego roku edukacyjnego” w Milanowskim Klubie Seniora, odbył się wykład inauguracyjny „Jak zadbać o pamięć”, poprowadzony przez neuropsychologa z Fundacji „Projekt Starsi”. W wykładzie wzięło udział 34 Seniorów. W dniach 07.09.2022 roku i 08.09.2022 roku w Milanowskim Klubie Seniora przy ul. Krakowskiej 11a zostały przeprowadzone bezpłatne przesiewowe badania pamięci, za pomocą których sprawdza się, jak funkcjonuje pamięć pacjenta oraz inne funkcje poznawcze. W badaniach, przeprowadzonych przez neuropsychologa – Panią Paulinę Mikołajczyk z Fundacji „Projekt Starsi”, wzięło udział 25 Seniorów. Ponadto, przeprowadzono cztery grupowe spotkania warsztatowe treningu pamięci prowadzone przez neuropsychologa (tematyka: Jak w praktyce zachować dobrą pamięć i sprawny umysł w starszym wieku?). W bezpłatnych zajęciach, które odbyły się w Milanowskim Klubie Seniora przy ul. Królewskiej 64a, uczestniczyło łącznie 41 osób, w podziale na 2 grupy.

Współpraca z **Fundacją „Togatus Pro Bono”** . W ramach zawartego w dniu 24.08.2022 roku z Fundacją „Togatus Pro Bono” porozumienia o współpracy zorganizowano w dniu 20.09.2022 roku w Milanowskim Klubie Seniora przy ulicy Królewskiej 64a wykład pt. „Spadek i dziedziczenie – co Senior wiedzieć powinien”. W wydarzeniu wzięło udział 11 milanowskich Seniorów. Poprowadził je adwokat Marcin Wrona – przedstawiciel Fundacji. Spotkanie dotyczyło tematyki prawnej związanej z kwestiami spadku i dziedziczenia.

Współpraca ze Stowarzyszeniem RES. Udział w organizowanym przez Urząd Miasta Milanówka Dniu Bezpieczeństwa - udział animatorów z „Federacji „Działaj.MY” oraz wykorzystanie zasobów sprzętowych Miejsca Aktywności Lokalnej w organizacji wydarzeń podczas Dnia Bezpieczeństwa (25.09.2022r.). W dniu 25 października 2022 roku została przeprowadzona prelekcja dot. pierwszej pomocy, organizowana w ramach akcji Urzędu Miasta Milanówka oraz Centrum Usług Społecznych w Milanówku - "Październik miesiącem Seniora". W sali Starego Kina – filii Milanowskie Centrum Kultury gościliśmy 50 Seniorów, którzy mogli wysłuchać praktycznych porad z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

Współpraca ze Stowarzyszeniem „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”. Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości” pozytywnie rozpatrzyło wniosek złożony przez Centrum Usług Społecznych w Milanówku, w ramach prowadzonego przez siebie projektu „Pakiety edukacyjne dla mazowieckich Seniorów”, przyznało możliwość przeprowadzenia dwóch bezpłatnych wykładów. Wykład „Zagadnienia z zakresu pielęgnacji ciała i profesjonalnej kosmetyki” poprowadziła prof. Dr hab. Dorotę Sulejczak. Wzięło w nim udział 23 osoby, które otrzymały informacje, jak pielęgnować skórę dojrzałą oraz mogły sprawdzić pod mikroskopem jej aktualny stan. Drugi wykład - „Zagadnienia medyczne wieku

senioralnego – nadciśnienie i niedociśnienie tętnicze krwi” Poprowadziła go dr Agnieszka Pawłowska – Muc. W spotkaniu wzięło udział 16 osób.

Współpraca z Caritas-em, Związkiem Emerytów i Rencistów, oraz byłymi członkami Rady Seniorów oraz Milanowskim Uniwersytetem 3 Wieku . Współpraca z członkami Milanowskiej Rady Seniorów polegała na m.in. - informowaniu o dostępnych konkursach grantowych - pomoc merytoryczny przy stworzeniu wniosku o przyznanie pomocy finansowej z budżetu Województwa Mazowieckiego .

Współpraca z policją i strażą miejską obejmowała w szczególności obszary wsparcia osób bezdomnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych; działań opiekuńczo-wychowawczych na rzecz dzieci i młodzieży; wsparcia dla rodzin dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem, organizację wypoczynku oraz możliwości spędzania wolnego czasu dla dzieci. W roku 2023 pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych podejmowali wspólne działania z pracownikami Straży Miejskiej i Policji, na rzecz mieszkańców Milanówka polegające na interwencjach lub asyście podczas wizyt w środowisku.

Współpraca z F.H.U. „COSINUS” ul. Wolności 262, 41-800 Zabrze w zakresie realizacji programu pn. Wyposażanie Placówek w pomoce dydaktyczne. Firma we własnym zakresie poszukiwała firm, które finansowały materiały dydaktyczne dla CUS. Fundatorów szukano wśród okolicznych firm. CUS nie ponosił żadnych kosztów związanych z otrzymanymi materiałami dydaktycznymi (książki, gry, art. piśmienne itp.), a jedynie wysłanie podziękowań do firm, które sfinansowały dostarczone pomoce edukacyjne. Uzyskane w ten sposób materiały zostały przeznaczone na zorganizowanie upominków dla uczestników organizowanych miejskich Wigilii oraz różnych lokalnych spotkań integracyjnych dla rodzin, dzieci seniorów.

Podsumowanie i rekomendacje.

Realizowanie zadań z zakresu lokalnej polityki społecznej Miasta Milanówka oznacza dla CUS realizację usług społecznych oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu oraz ponownemu włączeniu najsłabszych grup mieszkańców do aktywnego życia społecznego. Nawiązując do dokumentów strategicznych Miasta Milanówka, w których określone zostały kierunki rozwoju Gminy Milanówek, Centrum Usług Społecznych w Milanówku w zakresie merytorycznej odpowiedzialności jednostki za realizację zadań w zakresie lokalnej polityki społecznej wskazuje na następujące istotne elementy w zakresie przygotowania i realizacji projektów oraz programów w obszarze rozwiązywania lokalnych problemów społecznych, które obejmują m. in. : potrzeby i rekomendacje.

Potrzeby

- 1. Budowanie lokalnego systemu wsparcia społecznego.** Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki należy do zadań własnych gminy. Ośrodki wsparcia (zgodnie z ideą pomocy do samopomocy) stanowią silne ogniwo integracji ludzi marginalizowanych z resztą społeczności lokalnej. W 2023 r. w Gminie Milanówek z pobytu w domach pomocy społecznej (usytuowanych poza Milanówkiem) korzystało 32 mieszkańców. Udział Gminy Milanówek w ponoszeniu odpłatności za pobyt tych mieszkańców w DPS to ok. 1 350 000 zł rocznie. Alternatywą na zmniejszenie tych kosztów jest utworzenia na terenie Milanówka placówki publicznej o zasięgu gminnym – dziennego domu pobytu lub miejsc finansowanych ze środków publicznych w działającej placówce prywatnej. Utrzymanie takiej placówki lub miejsc finansowanych ze środków publicznych zrównoważyłoby w znacznej części tak wysokie koszty

ponoszone obecnie przez gminę Milanówek, na opłacenie za pobyt swoich mieszkańców w DPS-ach na terenie całej Polski. Realizowaną już obecnie alternatywą jest rozwijanie w Gminie Milanówek infrastruktury w formie ośrodków wsparcia dziennego dla seniorów. Od sierpnia 2018 roku w Milanówku działają placówki wsparcia dziennego dla seniorów tj. Klub Seniora. Usługi społeczne realizowane w klubie seniora są nieodpłatne (finansowane były ze środków zewnętrznych EFS (w roku 2022 w ramach realizowanych projektów „Rozwój usług społecznych w Gminie Milanówek. Edycja 2.” oraz „Milanowskie Centrum Usług Społecznych” oraz środków własnych Gminy). Oferta zagospodarowania czasu wolnego przeznaczona dla osób starszych spełnia oczekiwania i jednocześnie zabezpiecza potrzeby tych ludzi i przeciwdziała pogłębieniu się ich marginalizacji i wykluczeniu. Z powodzeniem realizowaną ofertą jest także wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, zorganizowania dzięki środkom pozyskanym z EFS, (obecnie czynimy starania o środki zewnętrzne w nowym okresie akcesyjnym) Równie ważną ofertą jest dalsza realizacja niestandardowych usług opiekuńczych realizowanych w środowisku zamieszkania osoby (niepełnosprawnej lub długotrwale chorej) wymagającej wsparcia (poza obowiązkowo realizowanymi usługami opiekuńczymi z mocy ustawy), w tym: sąsiedzkich usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych usprawniających – masaż, kinezyterapia: e-usług – monitoring zdrowia za pomocą bransoletki życia, które na stałe wpisały się w życie mieszkańców i mają znaczący wpływ na podniesienie jakości ich życia.

2. **Praca socjalna oraz tworzenie gminnego systemu profilaktyki zdrowotnej i opieki nad dzieckiem i rodziną.** Praca socjalna należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i stawia przed pracownikami socjalnymi wymagania w zakresie stałego doskonalenia się pracowników socjalnych, którego potrzeba wynika nie tylko z tradycyjnie stosowanych metod pracy socjalnej, ale także aktywizację środowiska lokalnego poprzez stosowanie nowatorskich metod pracy takich jak np. mediacja środowiskowa i organizowanie rodzinnych grup dyskusyjnych. Istnieje potrzeba rozwoju ośrodków wsparcia świadczących usługi społeczne na rzecz rodzin z różnymi dysfunkcjami w tym z dysfunkcjami zdrowotnymi (w szczególności z rodzinami osób niepełnosprawnych jako ścisłej współpracy terenowych prac. socjalnych, specjalistów na rzecz wzbogacania poziomu usług służących wspieraniu rodziny, aby stała się ona aktywnym uczestnikiem życia społeczności lokalnej).

Rekomendacje. W Gminie Milanówek brak jest stacjonarnych placówek publicznych oferujących usługi społeczne i na ten obszar wymaga szczególnej uwagi oraz zaplanowania działań naprawczych. Dotyczy to:

1. **Osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych** - W tym obszarze nadal pozostaje otwarta możliwość utworzenia jednostki pomocy społecznej o zasięgu gminnym w formie stacjonarnego centrum usług opiekuńczo -mieszkalnego Na utworzenie takiej placówki publicznej o zasięgu gminnym pozyskano środki zewnętrzne z Funduszu solidarnościowego, a z możliwością realizacji tego zadania, jako zadania zleconego także ze środków rządowych do 2026 roku. Obecnie Rada Miasta uznała, że nie stać Gminy na realizację takiego przedsięwzięcia i ostatecznie nie wyraziła zgody na przyjęcie inwestycji do realizacji; Środki na realizację tego przedsięwzięcia zostały Gminie Milanówek przyznane w wys. 3 290 381,00zł (łącznie koszt zadania 4 205382,00zł) Należałoby pochylić się ponownie nad tą ofertą w roku 2024.
2. **Seniorów i utworzenia dziennego ośrodka wsparcia.** Na utworzenie takiej placówki publicznej o zasięgu gminnym nadal (w 2023r. rada nie przyjęła pozyskanych na ten cel środków i należało je zwrócić) można pozyskać środki zewnętrzne (program rządowy „Senior+”) przy udziale środków własnych gminy pod warunkiem określenia i przygotowania lokalizacji dla takiej placówki), a następnie na realizację tego zadania, jako zadania zleconego.

3. **Potrzeb lokalowych Centrum Usług Społecznych w Milanówku.** Sytuacja lokalowa CUS jest nadal trudna. Jednostka działa bowiem w pięciu miejscach w pomieszczeniach wynajmowanych na komercyjnym rynku nieruchomości, ponosząc bardzo duże wydatki na opłaty czynszowe stanowiące łącznie w skali roku kwotę w wysokości 306 000,00zł oraz opłaty za media kwotę w wysokości 71 000,00zł. Sytuacja ta wymaga podjęcia niezwłocznych działań mających na celu zmniejszenie wydatków oraz ustabilizowanie lokalizacji jednostki, bowiem tak duże rozproszenie ma negatywny wpływ na przebieg komunikacji, czas załatwiania spraw itp.
4. **Gospodarka finansowa CUS,** prowadzona powinna być na podstawie rocznego planu finansowego – prognozowany roczny plan wydatków wynosił będzie ok. 30 000 000zł: 50% wydatki na wypłatę świadczeń; 30% wydatki na usługi społeczne; 20% wydatki na utrzymanie. Na roczny budżet CUS składały się będą: Środki własne ok 40 % zadań statutowych o charakterze obowiązkowym (projekty i programy lokalne); Środki zlecone ok. 40 % na wypłatę świadczeń) oraz środki zewnętrzne ok. 20% na realizację programów i projektów osłonowych i innych usług. Dla usprawnienia pracy oraz dla dalszego podnoszenia jakości życia mieszkańców Centrum Usług Społecznych w Milanówku, będzie aplikowało o środki zewnętrzne w nowym okresie akcesyjnym. Ufamy, że proces ten spowoduje usprawnienie działań (tzw. miękkich) Gminy Milanówek w obszarze lokalnej polityki społecznej, a jednocześnie poprawi dostępność usług społecznych dla mieszkańców.

Sporządzili: Kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych i koordynatorzy realizowanych zadań statutowych

Opracowanie: Remigiusz Waclawek, Starszy inspektor

Akceptacja: